

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXIX SEPTEMBER – RUGSĖJO 1, 1994 Nr. 34

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

Vaidžiai iš Pasaulio lietuvių Dainų šventės Vilniuje, 1994 m. Viršutinėje nuotraukoje: daugia-
tūkstantiniam vaikų chorui giedant "Palaimink, Dieve, mus, Lietuvos vaikus", jaunesiems dai-
nininkams iš širdies pritaria ir tuo metu laisvi buvę dirigentai ir chorų vadovai. Apatinėje - už-
sienio lietuvių chorų dirigentai apdovanoti ažuolų vainikais.

V.Kliorio nuotr.

LR Nuolatinė Misija prie JT praneša:

L. r. patikėtinė G. Damu-
šytė su keliais Centrinės ir
Rytų Europos atstovais daly-
vavo Generalinės Asamblė-
jos prezidento Amb. S.R.
Insanally sušauktose konsul-
tacijose. Susirinkusieji aptarė
rengiamo GA prezidento
pranešimo projektą dėl bendrų
sąlyčio punktų siekiant
reformuoti Saugumo tarybą.
L. r. patikėtinė G. Damušytė
išreiškė Lietuvos pritarimą
projekto kryptį, ypač dėl
Saugumo tarybos išplėtimo.

Misijos patarėjas D. Su-
ziedėlis dalyvavo JT Žvejy-
bos konferencijos ketvirtosios
sesijos atidarymo posėdyje.
Konferencija, kurioje
dalyvauja apie 90 valstybių,
toliau siekia sukurti tarptau-
tinę konvenciją reguliuoti
žvejybą tarptautiniuose van-
denyse ir išsaugoti smarkiai

nužvejotus žuvų kiekius.
Konferencija tęsis dvi sa-
vaites.

URM išsiųsta informaci-
ja apie papildomus Lietuvos
narystės mokesčius Taikos
palaikymo operacijoms Gru-
zijoje, buv. Jugoslavijoje,
Kipre, Libane, Mozambike ir
Ruandoje.

Lietuvos Misijoje įvyko
Baltijos Misijų atstovų pasi-
tarimas apie numatytas 49-
tosios Generalinės Asamblė-
jos rezoliucijas, jų tarpe dėl
svetimos kariuomenės išve-
dimo iš Baltijos valstybių,
žmogaus teisių ir kitais klau-
simais.

I URM išsiųsta informaci-
ja apie JT kompensaciją
Taikos palaikymo operacijose
dalyvaujantiems kariams.

Lietuvos karių būriui, pradė-
jus savo tarnybą Danijos tai-
kos palaikymo bataliono su-
dėtyje buv. Jugoslavijoje,
kompensacija bus mokama
nuo šiol ir Lietuvai negu

LIETUVOS MISIJA PRIE JT PAKITĖ ADRESĄ

Norim atkreipti Jūsų ma-
lonų dėmesį į tai, kad Lietu-
vos Misijos adresas nuo 1994 m.
rugpjūčio 3 dienos yra:

**Lithuanian Mission to
the United Nations
420 Fifth Avenue, 3rd Floor
New York, N.Y. 10018
Telefonas (212) 354-7820**

Privačius laiškus Amba-
sadoriui A. Simučui geriau-
sia siųsti namų adresu:
H.E. Mr. Anicetas Simutis
Ambassador
160 Garfield Place
East Rockaway, N.Y. 11518
Telefonas (516) 599-6376

TALKA TĖVYNEI.

Politinės, teisinės, ekonominės prielaidos

LR Seimo narys, prof., dr. Leonas Milčius

(Pranešimas Pasaulio lietuvių tautininkų kongrese
"Pasaulio lietuvių talka Lietuvai")

Patys sudėtingiausi eko-
nominiai, socialiniai, teisi-
niai, kriminogeniniai ir poli-
tiniai reikalai, neaiškumas ir
nepastovumas dabartiniu me-
tu Lietuvoje, dažnai stumia į
neveltį netgi čia gimusius ir
užaugusius ir besimančius
vienos ar kitos aktyvesnės
veiklos, verslo, rizikos, žmo-
nes. Tad ką kalbėti apie ki-
tus, kurie neaugo ir "nesigrū-
dino" "homus sovietikus"
biolaube ar raudonojoje ra-
diacijoje, kuri, deja, neišny-
ko nei po 1990 metų kovo
11-osios, nei po pradėtų re-
formų kaime ar mieste. Prie-
šingai, jų pradžia, gal nepa-
kankamai ryžtinga ir pa-
ruošta, tik sukėlė buvusios
partinės nomenklatūros ir su
ja susijusių nemažų sluoks-
nių bei pasluoksnių susierzi-
nimą, netgi itūžį.

Pasitelkę gerai įvaldytus
psichologinės ir ekonominės
kovos metodus, pradėtą pri-
vatizavimą, reformas sukom-
promitavo. Melo politikos,
tapusios vyriausybine politi-
ka, specialistai visa kas nei-
giama priskiria tik dešiniųjų
valdymui, jų pradėtoms re-
formoms, spekuliatyviai nu-
slėpdami objektyvią tiesą,
realias galimybes ir pačių su-
keltą sumaištį, destruktiją.
Netgi LDDP pirmininkas,
dabartinis ministras pirmi-
ninkas A. Šleževičius be pa-
raudimo nuolat ir nuolat kar-
toja apie dešiniųjų "sugriau-
tą" pramonę, žemės ūkį, visa
tai drįsdamas pavadinti di-
desne nelaime Lietuvai negu

visą pokarinį laikotarpį su
žmonių trėmimais, areštais,
žemės ir turto atėmimu, ko-
lektyvizacija. Tai kryptinga
žmonių nusivylimą kelianti
politika, kuri Lietuvos nepri-
klausomybę turėtų, matyt,
nuspalvinti nepatraukliomis
spalvomis, o tuo pačiu dabar-
tiniams politikams palikti
laisvas rankas daryti ką nori
ir kaip nori. Brukama filo-
sofija apie istorines klaidas,
politiką palikti tik politi-
kams, krašto apsaugos, mo-
kyklų, studentijos ne tik de-
politizavimą, bet ir depoliti-
zavimą, pačių svarbiausiųjų
kertinių pagrindų – tautiškų-
jų ir krikščioniškųjų vertybių
menkinimą.

Bestuburiškas ir pataikū-
niškas linkčiojimas Lenkų
sąjungos vadukų pretenzi-
joms ir bet kurio lygio val-
džios vyro pakniopstinis lak-
stymas į Karaliaučiaus sritį
nedidina savo vertės jūtumą,
tautinį ir valstybinį pilnaver-
tiškumą, pasitikėjimą. Liūd-
na, bet tik tiek besugebančių
ir užsiangažavusių vadų, po-
litikų ir "filosofų" Lietuvoje
netrūko nei anksčiau ir, ma-
tyt, netrūks dar ir ateityje.
Ar ne dėl to, sugrįžusio į Tė-
vynę lietuvių veidas prieš
metus ar du švietęs nuošird-
žia šypsena, optimizmu, pa-
veiktas tos nelemtosios, pa-
vojingesnės negu Černobilio,
sovietinės – saugumietinės
radiacijos, virsta pilku grum-
stu, nukamuotu, pavargusiu
vyturiu.

(Nukelta į 3 psl.)

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS XXIII-SIS SEIMAS

rengiamas šių metų rugsėjo mėn. 2-3-4 dienomis Detroite,
Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre.

Seimas prasidės susipažinimo vakaru rugsėjo 2 d. 7:00 v.
vakare Holiday Inn 26555 Telegraph Rd. Southfield.

Rugsėjo 3 d. Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre
XXIII-sis Seimas prasidės 9:00 v. registracija. 10:00 Simpo-
ziumo pradžia. Visuomenė kviečiama Simpoziume ir posė-
džiuose dalyvauti.

Rugsėjo 3 d. vakare įvyks Seimo banketas ir Ambasa-
doriaus Aniceto Simučio pagerbimas ir jo 85-to gimtadienio
bei 60 metų konsularinės veiklos paminėjimas. Supažindina
Lietuvos gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas.
Meninėje dalyje – žurnalistas Vladas Vijeikis.

Rugsėjo 4 d. 10:30 Šv. Mišios Dievo Apvaizdos parapi-
jos bažnyčioje už sąjungos mirusius narius. Po pietų vyks
darbo posėdžiai, Lietuvių Tautinio Kultūros Fondo suvažiavi-
mas ir Vilties Draugijos suvažiavimas. Šv. Mišių metu
giedos p. J. Čekanauskienė.

Banketo bilietus platina: Eugenija Bulotienė tel. 368-
9293, Regina Juškaitė tel. 554-3288, Mykolas Abarius tel.
462-2458 ir Mykolas Kizys Kanadoje, tel. 735-9713

XXIII-jo Seimo rengimo komitetas Detroite

Girdėta iš Vilniaus

• **METŲ PABAIGOJE, TIKRIAUSIA, ĮVYKS RINKIMAI Į SAVIVALDYBES.** Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas pirmadienį kalbėdamas per Lietuvos radiją pageidavo, kad Seimas artimiausiu metu nustatytų savivaldybių tarybų rinkimų datą. Kuo greičiau įvyks rinkimai – tuo geriau, pabrėžė jis.

Paskutinėmis Seimo pavasario sesijos dienomis Seimo nariams buvo išdalintas nutarimo projektas surengti savivaldybių tarybų rinkimus spalio 29 dieną, tačiau jis nebuvo įtrauktas į dienotvarkę. Pagal įstatymą rinkimai turi būti paskelbti likus trims mėnesiams iki jų pradžios.

Neoficialiomis žiniomis, kitą savaitę ketinama sušaukti neeilinę Seimo sesiją. Jos metu siūloma aptarti referendumo rezultatus ir priimti sprendimą dėl savivaldybių rinkimų datos.

Neeilines sesijas šaukia Seimo pirmininkas ne mažiau kaip trečdalis visų Seimo narių siūlymu. Gegužės pabaigoje priimtame savivaldybių tarybų rinkimų įstatyme numatyta, kad rinkimai vyks pagal proporcinę sistemą. Kandidatus į jas galės kelti politinės partijos ir organizacijos.

Opozicinės valdančiosios LDDP partijos siūlo savivaldybių tarybų rinkimus rengti 1995 metų pavasarį. Jos tikisi, kad tuo pat metu galės būti surengti ir pirmalaikiai Seimo rinkimai, jeigu referendume bus priimtas Konservatorių partijos pasiūlytas įstatymas.

• **KOMPENSACIJOS TARNYBOS METU ŽUVUSIŲ VADOVŲ ŠEIMOMS.** Penkerių metų tarnybinio atlyginimo dydžio kompensacija bus išmokama ministro pirmininko arba ministro šeimai, jam žuvus einant tarnybines pareigas. Vyriausybės vadovui arba ministrui susižalojus, jiems bus išmokama nuo vienerių iki penkerių metų tarnybinio atlyginimo dydžio kompensacija atsižvelgiant į sužalojimo sunkumą. Tokį nutarimą vyriausybė priėmė vadovaudamasi nauju Vyriausybės įstatymu.

Tarnyboje žuvus kitiems pareigūnams, kurie apdrausti valstybės lėšomis, jų šeimoms išmokamos 120 mėnesinių atlyginimų dydžio kompensacijos, o susižeidus – nuo 12 iki 60 mėnesių atlyginimo dydžio. Tokių pareigūnų sąrašas yra krašto apsaugos, muitinių, prokuratūros, teismų, saugumo, vidaus reikalų sistemos pareigūnai, valstybės kontrolieriai, gamtos apsaugos inspektoriai, savanoriai, psichiatrai, teismo ekspertai.

Kol kas nepriimti jokie tesiniai aktai, numatantys kompensacijas Prezidento ir Seimo narių žuvimo ar susižalojimo atvejais. Iki šiol nepriimtas ir įstatymas, numatantis kompensacijas darbo metu žuvus ar susižalojus eiliniam tarnautojui ar darbininkui.

• **LIETUVOS KARIAI IŠVYLO Į KROATIJĄ.** Atlikti pusės metų taikos palaikymo tarnybos iš Danijos į Kroatiją šią savaitę išsiųstas Danijos batalionas, kurio sudėtyje yra ir Lietuvos kariai. Tarp 855 šio bataliono kariškių – 32 lietuviai.

Dalyvauti tarptautinėse taikos palaikymo akcijose Lietuvos kariškiams leista liepos mėnesį, Seime priėmus atitinkamą įstatymą. Beveik tuo pat metu buvo suformuotas ir pirmasis savanorių būrys. Jį apmokyti pasisidė Danijos kariškiai. Tuo tikslu jie buvo atvykę į Lietuvą.

Lietuvos karių mokymas surengtas trimis etapais. Lietuvoje, buvusioje sovietų karinių pratybų bazėje netoli Jonavos miesto, juos apmokė Danijos kariškiai. Po to pratybos buvo pratęstos Danijoje. Dar apie savaitę lietuviai ir danai pratinės specialioje Jungtinių tautų karinių pajėgų bazėje Kroatijoje.

Po to Danijos ir Lietuvos kariai užims pozicijas stebėjimų poste, stebės ugnies nutraukimo zoną.

• **LIETUVA IŠLYGINO PREKYBOS BALANSĄ SU RYTAIS IR VAKARAIŠ.** Pagal Pramonės ir prekybos ministerijos pateiktus duomenis, pirmą kartą per pastaruosius 60 metų Lietuvos prekių apyvarta su Vakaraais beveik susilygino su prekyba Rytuose. Per pirmąjį šių metų pusmetį Lietuva į vakarų valstybes išsiuntė 48,7 procento visų eksporto prekių ir iš jų gavo maždaug tiek pat importo.

Gerokai išsiplėtė ir prekybos geografija. Lietuva savo produkciją dabar eksportuoja į 107 pasaulio šalis. Perniai tokių šalių buvo 86.

Kol kas pagrindinis Lietuvos prekybinis partneris yra Rusija. Iš jos Lietuva gauna beveik visus pagrindinius energetikos išteklius, juoduosius bei spalvotuosius metalus, medvilnės pluoštą, medieną. Antroje vietoje pagal importą įsitvirtino Vokietija. Plečiasi Lietuvos prekyba su Didžiąja Britanija ir Prancūzija.

Lietuva daugiausiai eksportuoja mėsą, pieną bei jų produktus. Vis daugiau užsienio šalys perka iš Lietuvos chemijos ir jai giminingų šakų produkciją, tekstilę, baldus, nesudėtingas mašinas.

• **JUNGTINĖS TAUTOS SVARSTYS ŽMOGAUS TEISIŲ PADĖTĮ LIETUVOJE.** Iki ateinančių metų vasario 1 dienos Lietuva turi parengti pranešimą Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui apie padėtį pilietinių ir politinių žmogaus teisių apsaugos srityje. Pranešimas bus ruošiamas pagal

Kuba tuštėja

Kubos prezidentas Fidel Castro, vadinamas "Numero Uno", neseniai pasakė: "Negi mes patys sugriausime savo revoliuciją?" Ekonominė padėtis tiek bloga, kad kubiečiai stengiasi palikti savo tėvynę, nežiūrėdami pavojaus ir neramiose jūrose laukiančių ryklių. Neseniai grupė pabėgėlių pagrobė karinį transporto laivą ir atvyko į Floridą. Kuba skundėsi, kad pagrobime buvo nušautas laivyno leitenantas, reikalavo visą grupę grąžinti Kubai, kur būtų teismas. JAV Pakrančių sargyba paskelbė, kad nerasta jokių įrodymų, kad būtų buvęs koks tarptautinių įstatymų draudžiamas nusikaltimas, niekas laive buvusių neturėjęs jokio ginklo.

Padidėjęs kubiečių bėgimas į Floridą priverstė prezidentą Clintoną pakeisti politinės globos nuostatą. Anksčiau politinio pabėgėlio teisės gaudavo beveik automatiškai kiekvienas kubietis. Komunistinėje Kubos sistemoje būdavo nemažiau žmogaus teisių laužymų, nemažiau žudymų ir persekiojimų kaip pagarsėjęs Kubos diktatoriaus, iššaukusio revoliuciją, Fulgencio Batista valdymo dienomis. Nuo šių metų kubiečiai pabėgėliai bus vertinami kiekvienas atskirai: ar tikrai bėgo nuo persekiojimo ar jis tik "duoneliautojas", pabėgęs nuo ekonominių sunkumų.

Teisingumo departamentui imigracijos skyrius turi apie 390,000 prašymų vien tik iš Haiti gyventojų, kurie prašo politinio prieglobsčio. Tie prašymai dar tebelaukia svarstymo eilės. Jei prašymo autorius turi šeimą, čia kalbama apie milijoną žmonių, kurie norėtų gyventi Ameri-

1966 metų Tarptautinį pilietinių teisių pakta, prie kurio Lietuva prisijungė 1990 metais.

Vilniaus universiteto tarptautinės teisės katedros vedėjas Vilenas Vadopalas, vadovaujantis prenešimą ruošiančiai darbo grupei, sakė, kad prenešime atspindės bendra padėtis Lietuvoje apsaugant pilietines ir politines žmogaus teises, taip pat priimti ar panaikinti seni įstatymai, susiję su šiomis teisėmis.

• **LIETUVOS VADOVŲ SARGYBINIAI STAŽUOSIS JAV.** Kitą savaitę į Džordžijos valstijoje esantį Teisėsaugos centrą išvyks 18 Vidaus reikalų ministerijos Valstybės vadovybės apsaugos departamento pareigūnų. JAV valstybės departamentas jiems organizuoja specialius trijų savaičių kursus. Lietuvos pareigūnų kelionę bei kitas išlaidas padengs amerikiečiai.

Pasimokyti kursuose pasiūlė taip pat amerikiečiai. Jiems patiko lietuvių darbas Richardo Niksono, James Bakerio, buvusio viceprezidento Dan Quailo vizitų į Lietuvą metu.

• **KIEK LIETUVIŲ GYVENA JUNGTYNĖSE AMERIKOS VALSTIJOSE?** Kaip pranešė Lietuvos Respublikos ambasada Washingtone, šiuo metu JAV gyvena 811.865 lietuvių kilmės asmenys. Per paskutinį dešimtmetį jų padaugėjo 69 tūkstančiais. Lietuviai sudaro 0,3 procento JAV gyventojų ir yra 37-ta pagal dydį JAV etninė grupė.

Tradiciškai daugiausia lietuvių gyvena Ilinojaus, Pensilvanijos ir New Yorko valstijose, tačiau pastaruoju metu pastebimas lietuvių migravimas į šalies Pietus bei Vakarus.

Ambasada pateikia duomenis apie gausiausiai lietuvių gyvenamas valstijas: Ilinojus – 112.410, Pensilvanija – 106.184, New Yorkas – 72.100, Massachusetts – 66.589, Kalifornija – 52.821, New Jersey – 49.010, Florida – 41.718.

(ELTA) (B.B.)

Iš visur apie viską

Didžiosios Britanijos, 11,6 proc. iš Airijos ir 10 proc. iš kitų Europos dalių. Šio šimtmečio pradžioje, 1920 m. atvažiavo 430,001 imigrantas. Iš pietinės Europos 33,3 proc., iš Kanados 20,9 proc., ir Meksikos – 12,2 proc., iš Britanijos ir Airijos 11,1 proc. ir iš visur kitur 22,5 proc.

Didelis pakeitimas įvyko 1965 m., kai Kongresas pakeitė tautinės kilmės kvotas. Tarp 1978 ir 1981 metų Azijos imigrantai sudarė 43 proc. visų naujai atvykusių 547,000. Iš Kanados ir Meksikos atvažiavo 34 proc., o iš Europos tik 12 proc. visų imigrantų. Prisidėjo ir tai, kad stiprėjus Europos ekonominiam lygiui, mažiau buvo norinčių keisti gyvenamąją vietą.

Grįžtant prie Kubos sunkumų, krizė prasidėjo, kai Maskva nutraukė savo draugišką paramą. Apie 80 proc. Kubos prekybos vyko su kitomis komunistinėmis šalimis. Daug pakenkė Amerikos boikotas. Sovietų Sąjunga remdavo Kubą milijardais dolerių. Keičiant Maskvos sistemą, nutrūko ir ta parama. Kubos pajamų šaltinis – cukraus nendrių auginimas sumažėjo per pusę ir "revoliucija" atsidūrė sunkumuose. Pernai iš Kubos pabėgo 3,656 žmonės, neskaitant žuvusių jūroje. Šiemet tiek jau atbėgo per pirmus šešis šių metų mėnesius. Amerikoje šiuo metu gyvena 1,1 mil. kubiečių, iš jų vien Floridoje įsikūrė 700,000. Floridos politikai skundžiasi, kad valdžiai jau yra sunku parūpinti kubiečių vaikams mokyklas, sergantiems ligonines ir kitus socialinius patarnavimus. Kubiečiai vieningai sutaria, kad Fidel Castro turėtų pasitraukti. Lietuviams įdomu, kad Castro tapo Kubos premjeru mums brangią dieną – Vasario 16, 1959 m.

TRUMPAI

• Įtakingos juodųjų amerikiečių organizacijos iškėlė naują idėją. Amerikos vyriausybės turi sumokėti kiekvienam buvusį JAV juodų vergų įpėdiniui po 98,191.25 dolerių. Buvęs prez. Abraham Lincoln buvo sumanęs dovanoti kiekvienam juodam vergui 40 akrų žemės ir vieną mulą. Dabar Jesse Jackson vadovaujama organizacija apskaičiavo, kad šių dienų kainomis ta Lincoln dovana būtų verta apie ketvirtį milijono dol.

• Rugsėjo 15 d. Sudane buvo suimtas pagarsėjęs tarptautinis teroristas Carlos Ramirez, nuo jo rankos žuvę

(Nukelta į 9 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Afskiri numerio kaina 65 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

NORINT VIENYBĖS – TIK
ŽODŽIŲ NEUŽTENKA

Juozas Žygas

Popierius yra kantrus ir ant jo viską galima rašyti. Yra tokių, kurie nežiūrėdami žurnalistinės etikos, tų pačių straipsnių kopijas į visus laikraščius siuntinėja. Yra ir tokių, kurie pasinaudodami padėtimi, ant popieriaus su įstaigos antgalviais, asmeniškais ir diskusinius rašinius rašo. Manau, visi gal jau pastebėjote, paskutinių keletos mėnesių bėgyje, visoje spaudoje matome vieno Lietuvos pareigūno rašinius.

Visi turi teisę rašyti, pas mus tokių griežtų suvaržymų, kaip Lietuvoje nėra! Tad ta proga ir yra gana plačiai pasinaudojama. Vienas reikalas yra rašyti, o visai kitas, į išeivijos veiklą įsimaityti, ir dargi bandyti jai vadovauti. Nežinau, kaip aš būčiau traktuojamas Lietuvoje, jeigu bandyčiau ten į vietinę veiklą įsimaityti. Žinoma, jeigu LDDP talką organizuočiau, tai savaime aišku, toleruotų. Bet kitu atveju, greičiausiai laukan išspirtų. Kaip viešosios tvarkos ardytoją. Iš viso, bendrai paėmus, į Lietuvos spaudą beveik nebūtų įmanoma patekti. Ten reikia turėti žurnalistų sąjungos pažymėjimą ir priklausyti unijai. Kadangi už rašinius moka honorarą, tad ir akylai saugo, kad pasauliečiai neįlystų. Mums tų suvaržymų neturint, pradėjome matyti rašančiųjų iš Lietuvos antplūdį.

Ne tik į mūsų spaudą rašo, bet panoro "suvalstybinti" išeivijos kultūrinę veiklą. "Mano supratimu Lietuvos kultūros institutas (kol kas sąlyginai jį taip vadinkime, žymėdami jį santrumpa LKI) būtų bendra Lietuvos ir išeivijos valdoma lietuvių kultūros institucijų Chicagoje laisva, savanoriška draugija, kurią remtų Lietuvos respublikos Užsienių reikalų ministerija (mano pabraukta J.Ž.). Į LKI valdybą Lietuvoje įeitų visų politinių partijų po vieną atstovą, valstybės prezidentas, seimo vadovai, užsie-

nio reikalų ministeris, kurie spręstų strateginius to instituto veiklos klausimus ir skirtų metams bėgant, vis didesnes lėšas, nes ilgainiui Lietuvos valstybė stiprės ekonomiškai. Kol kas LKI daugiau turės būti remiamas JAV lietuvių institucijų. Tai būtų ne pelno siekianti įstaiga, kuri skatintų Amerikoje lietuvių kalbos studijas ir jas organizuotų, ruošų ir leistų joms vadovėlius ir mokymo priemones..." (Tėviškės žib. 1994 rugp.). Tas pat tekstas buvo ir "Drauge" atspausdintas.

To straipsnio autorius dr. A. Eidintas pradėjo maišyti bulves su apelsinais. Išeivijos kultūrinės institucijas sumaišęs su Lietuvos politinių partijų ir valdžios "kahalu". Ir visą tą mišrainę pavadino: "ne pelno siekiančia įstaiga". Rašant reikia ir išmanyti apie tai, kas yra rašoma. Autorius turėtų žinoti, kad ir Amerika turi savo įstatymus (tik gal ne tiek komplikuočius J.Ž.). Ne pelno siekiančios organizacijos, negali priklausyti nuo jokių valdžios įstaigų, taip pat negali joms jokių išmokėjimų daryti. Tad visai be reikalo taikstomasi į Lietuvos fondą.

Adv. P. Žumbakis per radiją pasakė, kad užsienio reikalų ministeris P. Gylys, paskyrė atstovą – ryšiams su išeivija. Atrodytų, kad tai yra dėmesio ženklas užsienio lietuviams, bet taip nėra! Faktinai tai yra spiūvis išeivijai. Tuo atstovu yra paskirtas asmuo, kuris 1986 m. buvo išprašytas iš Amerikos. Tai neva buvęs spaudos atstovas, rezidavęs Washington. Visi tokie "spaudos atstovai" buvo KGB agentai. Jis pasižymėjo tuo, kad gero žodžio mums neturėjo. Manėčiau, kol jis išeivijos neatsiprašo – tai nereikėtų su juo ryšių palaikyti. Kaip matome, nors ir girdime rūpestį rodomą išeivijai, tačiau valdžios veiksmas yra visai priešingi!

(Atkelta iš 1 psl.)

Ir vis tik drįstame kviesti į talką Tėvynei Lietuvai, jos žmonėms. Sakom į talką, nors puikiai suvokiame, kad ne vien talkai, o ir visam, visam gyvenimui, pilnam pasiaukojimui ir aukai kviečiame.

Gražios Lietuvoje talkos, jų tradicijos. Ruošiesi kaip šventei ir eini kaip į šventę. Žinai, kad bus atlyginta ne vien geru žodžiu, bet tuo pačiu, jei prireiks. Bet neinama į talką motinos ar tėvo darbams nudirbti, nes nelaukiama, kad bus atlyginta, netgi tuo pačiu. O einama meilei ir pareigai vedant, jei jos turima.

Taip ir Lietuvoje šią dieną, neaišku kaip ir kada bus atlyginta ir ar teisingai, bet jei meilė ir pareiga veda? Ruoškimės eiti ir sutikti ateinančius. O nepasiruošta ir ruošiasi mažai. Pirmiausiai pabandykime susigaudyti ir suprasti, kur esame, kodėl čia esame ir kur galime būti pasyviai stebėdami bei pasiduodami laiko upės ir didžiųjų valiai.

Kiek kartų mums sako: esame maži, silpni, statykime ne namą sau, o tik koridorių iš rytų į vakarus arba iš pietų į šiaurę. Netgi naujausiame vyriausybės programos projekte pirmuoju strateginiu punktu parašyta: "Lietuva turi tapti tranzito šalimi, patrauklia ne tik transportui, bet ir paslaugoms. Tai garantuotų sparčiausią ekonomikos augimą ir integraciją į pasaulinę ekonomiką. Automatiškai tai padėtų įtvirtinti atviros ekonomikos modelį, kuriam ilgesnėje perspektyvoje nėra protingos alternatyvos." Kaip primena to paties A. Šleževičiaus Zarasuose pasakytą teiginį: "LDDP valdymui Lietuvoje alternatyvos nėra." Tikriausiai praėjus kuriam laikui iš tų pačių lūpų išgirsime – rytų rinkai ir ryšiams su NVS alternatyvos nėra.

Ir štai mes prieiname prie esminio politinio klausimo, prie esminės politinės prielaidos: ar LDDP ir jos valdymas yra patrauklus ir skatina tautiečių integraciją, užsienio investicijas ir yra pakankamas garantas Nepriklausomos Lietuvos valstybei išlikti? Ar LDDP valdymas duos nors kokios naudos

TALKA TĖVYNEI...

Lietuvai, jos piliečiams, tautiečiams?

LTS labai aiškiai į šiuos klausimus atsakė dar pernai rugsėjo mėnesio pareiškimė, pareiškdamas, kad LDDP valdymas yra žalingas, jį turi pasitraukti ir jos valdymas turi būti kuo trumpesnis. LDDP valdymo beveik dviejų metų rezultatai ekonomikoje, politikoje, socialiniuose žmonių reikaluose tai neginčijamai patvirtina. Seimo narys R. Ozolas vyriausybės užsienio politiką ir užsienio reikalų ministrą P. Gylį įvardijo nacionaline nelaime. Šiandien aišku, kad tai per siauras įvardijimas, visa LDDP piramidė su visu jos užviršavimu yra nacionalinė nelaimė. Kad nebūčiau tuščiakalbis paminėsiu tik du paskutinius LDDP sprendimus, politinius žingsnius, kurie geriau negu bet kurie kiti parodo dabartinės politikos kryptį – kurti ne savarankišką valstybę, bet silpną Rusijos palydovę, kurios savarankiška orbita yra tokia žema ir silpna, kad bet kada galės, kaip saldi dovanėlė, įkristi į godžiai praziotą didžiosios Rusijos burną.

Neseniai Seimo daugumos valia buvo priimtas Lietuvos Respublikos valstybės sienų apsaugos įstatymas, pagal kurį daugiau nei 1/3 krašto apsaugos kontingento nušalinamas nuo svarbiausios savo funkcijos – valstybės gynimo. Tuo griunama vieninga krašto apsaugos sistema, iš esmės atsisakoma valstybės sienų su NVS gynbos, žymiai susilpninama bendra krašto apsaugos sistema. Šias ir kitas nuostatas bei pavojus penkios dešiniųjų partijų Seimo frakcijos, tarp kurių yra ir lietuvių tautininkų sąjungos frakcija, š.m. liepos mėn. 5 d. išsakė bendrame pareiškimė. Jame taip pat buvo aiškiai pasakyta, kad priimtu įstatymu, kaip konkrečiu veiksmu, visa LDDP stojo į poziciją, kurios laikosi Rusijos interesus ginanti šios partijos grupuotė, o kiekvienam šios partijos nariui tenka visa atsakomybė už šių veiksmų pasekmes. Vis labiau aiškėja, kad LDDP narių tarpe nesiranda asmenų, pajėgių ginti Lietuvos valstybingumą. Dabartinėje

LDDP politikoje ir dabartinio Seimo darbe negirdėti 1940 m. leitmotyvų yra arba politinis kurtumas, arba saldi saviapgaulė.

Matyt, greitai abejingajai ar miegančiajai "masei" ar "liaudžiai" bus sumaitintas dar vienas šios virtuvės patiekalas – sutartis "Dėl Rusijos karinio tranzito per Lietuvą įteisinimo". Tai logiškas tos pačios išdaviškos politikos tęsinys, įteisinantis priešiškos karinės technikos buvimą Lietuvoje bet kur ir bet kada. Jeigu iki šiol Rusijos karinė technika tik po Lietuvos erdvę skraidė kada norėjo ir kiek norėjo neprasydami ir neatsiprašydami, tai po šios sutarties tą patį darys kaip keliuose taip ir geležinkeliuose. Nors Lietuvos Respublikos Konstitucijos 137 straipsnis ir rašo, kad "LR teritorijoje negali būti masinio naikinimo ginklų ir užsienio valstybių karinių bazių", bet LDDP ir Prezidentas sugebėjo šią kliūtį apeiti sutikdami įteisinti judančias karines bazes, kurios strategiškai kartais netgi naudingesnės ir efektyvesnės. Kas garantuos, kad nebus specialiai suorganizuotų provokacijų, tyčinių ir netyčinių avarijų. Kaip sako, kad tik lazda būtų, o ką ginti ir nuo ko ginti visados atsiras. Vietoj to, kad tarptautiniu, pačiu aukščiausiu lygiu nuolat ir nuolat kelti kuo greitesnį Karaliaučiaus žemių demilitarizavimą, išlaisvinimą nuo bet kokių ginklų ir kariuomenės, valdantieji šių dienų Lietuvos politikai su vergišku nuolankumu dargi įteisina praktiškai nekontroliuojamą tranzitą tolimesniam šio krašto militarizavimui. Tikėtis, kad Prezidentas ir jo užsienio reikalų ministras kam nors ir kur nors užsimins apie Mažosios Lietuvos statuso įteisinimą ar lietuvių atgaivinimą, viltis netenka.

Gal ir netiktų kviečiant į talką iš karto gąsdinti. Bet gal gi ir geriau anksčiau ateiti ir padėti išsaugoti kas pasiekta, padėti tiems kas gina, kol galima padėti. Vėliau galima vėl ilgai prarasti galimybę ir norint ateiti. Taip jau buvo.

(Bus daugiau)

REFERENDUMO LIETUVOJE
REZULTATAI

Telefonu iš Vilniaus gautomis žiniomis, sekma dieną, rugpjūčio 28 d., Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas Z. Vaigauskas spaudos konferencijoje paskelbė, kad referendume dėl Lietuvos Respublikos

įstatymo "Dėl neteisėto privatizavimo, nuvertintų indėlių bei akcijų ir pažeistos teisėsaugos", dalyvavo 36,8% į sąrašus įtrauktų rinkėjų. Kauno ir Neringos miestuose balsavo per 50%. Daugiausia teigiamai balsavo už 7-

tąją įstatymo nuostatą.

Balsavimo rezultatai tikslinami ir jie bus paskelbti vėliau.

Abi pusės skelbiasi nugalėjusios. LDDP tvirtina, kad žmonės apsisprendė prieš ir nėjo balsuoti. Greičiau tai įvyko dėl to, kad dauguma jau abejinga ir jokiais pažadais nebetiki.

"MŪSŲ KILMĖ – MŪSŲ STIPRYBĖ"

Iš 81-jo Lietuvos Vyčių organizacijos seimo Chicagoje

Edvardas Šulaitis

Toks buvo pagrindinis Lietuvos Vyčių organizacijos seimo, įvykusio rugpjūčio 4-7 dienomis Chicagos centre esančiame Marriott viešbutyje, šūkis. Ši, galbūt, mažiausiai Š. Amerikos lietuviams pažįstama lietuvių organizacija kiekvienais metais vis skirtinguose miestuose renkasi į savo seimus, kur svarsto savo dabartį ir ateitį, o taip pat vis ieško naujų galimybių pagelbėti savo tėvų ar senelių kraštui Lietuvai.

Šiemetinis seimas, kurį surengė L. Vyčių 16-ji kuopa, įsikūrusi seniausioje Chicagos – Bridžporto lietuvių kolonijoje (čia net seniausia Chicagos lietuvių – šv. Jurgio parapija jau yra panaikinta) sutraukė apie 150 šios organizacijos delegatų iš maždaug 30 kuopų, išsimečiusių visoje Amerikoje. Tai buvo siek tiek mažiau negu anstesnieji seimai sutraukdavo, nes sakoma kiti nariai pabijojo didelių išlaidų, kadangi Marriott viešbutis yra vienas iš brangesnių Chicagoje.

Šio seimo rėmuose buvo ne vien tik posėdžiai ir organizacinių reikalų svarstymai, bet buvo ir kitų programos punktų – dvejų pamaldos, susipažinimo vakaras Polonija Grove, koncertas, gražus pokylis, L. Vyčių "Pagalba Lietuvai" direktorių tarybos posėdžiai ir kt. Gaila, kad šis seimas praėjo beveik be jo-

kios reklamos lietuvių spaudoje, todėl apie jį mažai kas žinojo ir plačioji lietuvių visuomenė negalėjo jame dalyvauti, o daug kur tikrai būtų buvę įdomu nueiti.

Pats seimas buvo pradėtas pamaldomis Holy Name katedroje rugpjūčio 4 d. po pietų, kur šv. Mišias celebravo Chicagos arkivyskupijos valdytojas, kardinolas Joseph Bernardin, jam asistuojant būriui kunigų.

Čia prasmingą pamokslą pasakė Lietuvos Vyčių Aukščiausiosios Tarybos dvasios vadas kun. J. Andrejonis, ypatingai išskeldamas neseniai mirusio dr. Jokūbo Stuko nuopelnus, lietuviškai pacytė šio nuoširdaus organizacijos veikėjo prasmingus žodžius (credo) Lietuvai. Savo žodyje šiltai vyčius, o taip pat ir visus lietuvius įvertino ir kardinolas Bernardin. Jis prisiminė savo kelionę į Lietuvą 1991 m., kuri jam palikusi neišdildomą įspūdį, kuomet jis ten matė nepaprastai gilų lietuvių religingumą. Per šias pamaldas gražiai giedojo muz. Fausto Strolis diriguojamas L. Vyčių choras, o vargonais grojo Sheila McAndrews. Ypatinai prasmingai nuskambėjo giesmė "Parveski, Viešpatie" su jos pradiniais žodžiais: "Kaip grįžtančius namo paukščius, parveski, Viešpatie, ir mus".

Lietuvos Vyčių organizacijos vėliavos įnešamos į Holy Name katedrą, kur vyko seimo atidarymo pamaldos. Seimas prasidėjo rugpjūčio 4 d. Chicagoje. Ed.Šulaitis nuotr.

Šiame seime aktyviai dalyvavo ir Lietuvos ambasadorius Washingtono dr. A. Eidintas, kuris skaitė (angliškai) gana ilgą paskaitą apie Lietuvą rugpjūčio 5 d. ir atsakinėjo į dalyvių klausimus. Savo pranešimą apie U.S. Baltic Foundation veiklą padarė Jeff Nelson. Tos pačios dienos vakare viešbutyje įvyko ir kultūrinis renginys, kuriame pasirodė gana geros meno pajėgos: sol. Algirdas Brazis, Praurimė Ragienė, smuikininkė Linda Veleckytė, čelistė Susan Stein ir pia-

nistas Manigirdas Motekaitis, kuris akomponavo kitiems atlikėjams ir pats grojo solo.

Seimo metu Loreta Stukienė iš 29-tos kuopos pristatė jauniems paskelbto konkurso apie lietuviškų švenčių šventimą rašinių laimėtojus. Jaunoji organizacijos narė Kristina Cius, kuri buvo pasiūstą į Pasaulio lietuvių kongresą Lietuvoje ir Anglijoje, papasakojo savo įspūdžius.

Gana įspudingas buvo seimo pokylis, kuriame "Lie-

tuvos draugo" kasmetinę premiją gavo dr. D. Vidyasagar. Tai indų kilmės Illinois universiteto klinikų daktaras, kuris daug prisidėjo prie naujų gydymo programų įsteigimo Lietuvoje prieš 3 metus.

Seimui pirmininkavo Evelina Oželienė iš Chicagos (ji buvo išrinkta naująja organizacijos pirmininke), Loreta Stukienė, ir John Mickūnas. Baigiantis seimui buvo nutarta sekantį seimą rengti Detrote (jau rūpinsis 102 kuopa) 1995 m. rugpjūčio 9-13 dienomis.

Šiame seime teko sutikti nemažą nuoširdžių senosios kartos JAV lietuvių veikėjų, kurių nelabai matysime kitur. Ne visi jie moka gerai lietuviškai kalbėti, todėl, turbūt, nelabai drįsta rodytis. Ir šis seimas buvo prarastas tik anglų kalba, kuo žinoma, negalima stebėtis, nes beveik visi šios organizacijos veikėjai, o taip pat ir dauguma delegatų yra jau gimę Amerikoje, o kai kurie jau yra Amerikoje gimusių tėvų vaikai arba sudarę mišias šeimas. Tačiau nustebina jų didelis noras padėti Lietuvai, ką šios organizacijos nariai rodė daugelį metų, ir dabar konkrečiai tai daro Lietuvos labui. Tas labai pastebima jų "Pagalba Lietuvai" fondo darbuose (jau pasiūstą net 15 talpintuvų su įvairiomis gėrybėmis – daugiausia vaistais Lietuvon).

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

IŠDAVYSTĖ

B. Juodzevičius

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

ATASKAITOS KLAIDOS

Saugumas, matyt, turėjo nemažai informatorių, bet minėta generolo leitenanto Gorlinskio ataskaita nėra tiksli. Nors Nolėnų bunkery surado nuotraukų, gal ir šiokių tokių dokumentų, bet be reikalo apsidžiaugė, kad sunaikino "Vytauto" apygardos štabą. O gal tai buvo sąmoningai pameluota, tikintis didesnio apdovanojimo?! Apygardos štabą saugumui pavyko užtikti tik lapkričio pradžioje, bet ir tada tuščią.

Atrodo, kad saugumo specialistai apsiriko ir dėl apygardos adjutanto. V. Kaulinį – "Miškinį" atlydėjo į susitikimą Albertas Guobužas – "Šamas", o ne Pakalnis. Matyt, "Šamas" ir buvo vado adjutantas, nes Vytautas Pakalnis neseniai buvo atbėgęs iš Vilniaus, tik porą mėnesių pabuvo šitame bunkeryje ir adjutantu negalėjo būti, kai štabas buvo kitur.

AUKOS

Alfonsas ir Bronius BIVAINIAI buvo iš Luknių kaimo. Alfonsas išėjo į mišką jau pirmą okupacijos rudenį ir pasirinko "Klimasausko" slapyvardį. Granata nutraukė rankos plaštaką. Slapstydamasis vedė Bronę Marganavičiūtę. Jono Abukausko, milicijos viršininko, prikalbintas, atsiklausęs V. Kaulinio, 1945 IX 29 legalizavosi. Grįžęs prietemoj į uošvį, sėdo vakarieniauti.

Pasakoja Apolonija Marganavičiūtė–Jonuškienė: "Prie stalo buvo Jonas (Marganavičius – B.J.), aš ir tėvas. Bronė greta su Alfonsu nugarom į langą susėdo. Pavalgėm. Išsiėmė rodyt dokumentus, o mama sako: "Vaikai, rytoj! Einam gult!" Tėvokas išėjo priemenėn. Mama ir aš rinkom nuo stalo indus. Staiga sūviai. Tėtė priemenėn iš išgąsčio ir suklupo". Ištarusi kelis žodžius, Bronė susileido ant vyro rankų. Al-

fonsas buvo sužeistas, veidas privarytas sprogstamųjų kulų skeveldrų. Pusantr mėnesio Alfonsas gydėsi. Ilgainiui paaikšėjo ir žudikai. V. Kaulinis dar norėjo juos nubauti, bet argi krauju kraują nuplausi?! Pasveikęs Alfonsas vėl išėjo į mišką. Tėvus išvežus, neturėdamas kur dėtis, į partizanus išėjo ir brolis Bronius.

GUOBUŽAS ALBERTAS – "Šamas" irgi buvo vyžuoniškis, iš Gaspariškių kaimo. Buvo jų 5 broliai ir 3 seserys. Prie jų sodybos per susišaudymą žuvo vienas enkavedistas, kitas buvo sužeistas. 1944 m. gruodžio 14 dieną kareiviai namus sudegino, o tėvą Kazimierą Guobužą nušovė: sūnūs išėjo į mišką ir keturi (Albertas, Jonas, Mykolas ir Vytautas) paguldė galvas.

PAKALNIS VYTAUTAS buvo iš Kirklių. Kiek pasislaptęs, jis stėjo mokytis į Vilniaus technikumą. Saugumas norėjo jį užverbuoti agentu. Jo akyse žvėriškai kankino suimtą mergaitę, norėdami įbauginti ir palaužti ir Vytautą. Paleistas

apsigalvot, pasirinko mišką. Slapstėsi apie metus, bet nesibaigiančios kratos ir pasalos vertė pasitraukti toliau. Kai 1949 metų sausio 24 dieną prie Nolėnų žuvo Bronius Bartašius – "Kerštas", Bronius Bivainis pas Joną Šimonėlį į bunkerį atsiviliojo Vytautą Pakalnį. Bet čia laukė mirtis.

NAPALYS VALANČIŪNAS – "Elnias" buvo pašto tarnautojo sūnus. Tėvui mirus, grįžo į Galelius pas bobutę. Dirbo ir savarankiškai mokėsi. Praėjus frontui, įstojo į Utenos gimnazijos VII klasę. Išduodant pasus, buvo pripažintas vyresniu, sulaikytas ir vežamas su naujokais į apmokymą. Iš Vilniaus pabėga. Slapstosi Galeliuose. Pasimokiusį ir tvarkingą vaikiną partizanai mėgina įtraukti į savo veiklą. Apgyvendina Biliūnų kaime pas Z. Motiejūniene, duoda užduočių, bet 1946 m. pavaršį jį čia užtinka Vyžuonėlių garnizono kareiviai. Napalys bėga. Sužeistą nuvaro į Galelių kaimą. Bobutės namuose išverčia visus kampus, išbado stogą, išardo klėties

grindis. Ieško bunkerio. Nieko neradę nugabena į Utenos ligoninę. Partizanams ir mokslo draugams, nors buvo sargyba, pavyksta Napalį išvogti. Belieka vienas kelias – į partizanus.

Napalys kritiškai žiūrėjo į kai kuriuos draugų poelgius, smerkė žudynes, kerštavimą. Jam atrodė, kad kerštas ir neapykanta neveda į laisvę. Augęs religingoj šeimoj, buvo švelnus, pamaldus, vengė partizanų naktinių žygių. Draugų net buvo davatka vadinamas. Pasijuokdami iš jo, sakydavo, kad jam reikėjo į kunigus eit ir maldomis gelbėti Lietuvą.

1949 V 12 kuopos vadas atsiuntė tokią užuojautą:

"A.A. Napalio šeimai

Su giliausiu liūdesiu širdyje lenkiam galvą prieš žuvusius Tautos didvyrius. Laiminga motina, pagimdžiusi toki sūnų, kuris nenuklydo šunkeliais, bet pasirinko nors ir erškėčiais klotą, bet garbingą kelią. Laiminga tauta, turėdama tokių didvyrių.

(Nukelta į 5 psl.)

VIII PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO NUTARIMAS VASARIO 16 GIMNAZIJOS REIKALU

Mes, VIII Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovai, norime šiuo laišku paremti ir stiprinti Vasario 16 gimnazijos, Vokietijoje, išlaikymą.

Kaip ir paskutiniuose dviejuose Jaunimo kongresuose, taip ir šiame, dalyvavo didelė dalis buvusių šios gimnazijos mokinių. Tai rodo, kad šis švietimo židinys išeivijoje yra vienas iš svarbiųjų lietuviybės šaltinių.

Girdisi balsų, kad, Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, Vasario 16 gimnazijos vaidmuo išeivijos lietuviška-

me gyvenime nebėra toks svarbus. Mes tokiai nuomonei prieštaraujame ir kreipiamės į visus geros valios lietuvius, prašydami ir toliau savo aukomis remti Vasario 16 gimnaziją.

Mes taip pat džiaugiamės, kad Suvalkų trikampyje, Punske, veikia dar vienas kultūros židinys už Lietuvos ribų, Kovo 11 gimnazija. Mes linkime šiom lietuviškom gimnazijom glaudaus tarpusavio bendradarbiavimo ir ilgo gyvavimo.

VIII PLJK atstovai
Londonas, 1994.07.27

Buvusieji Vasario 16-tosios gimnazijos mokiniai VIII Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese, Londone, 1994.VII.

V.Žemaitaičio nuotr

KRYŽIUS IR KOPLYTSTULPIS BUS ATSTATYTI

Kuomet 1986-1987 m. Lietuvos ambasada Washingtone JAV lietuvių lėšomis buvo išgelbėta nuo rimtų destruktijų, iš vidaus atremontuoti jos pirmas ir antrasis aukštai, tapo aišku, kad ji Lietuvai tarnaus dar ilgai. Vienok laikas griauja piramides, paveikė jis ir Lietuvos ambasadą. Prakiurus senam stogui, lietus visiškai sugadino penkto aukšto patalpų lubas ir ypač sienas, tris ketvirtą aukšto kambarius. 1993 m. pabaigoje, uždengus naują stogą, greitai suremontuoti trys ketvirtą aukšto kambariai. Šį pavasarį ambasadoje įvesta oro vėsinimo sistema. Neseniai baigtas nutiesti įvažiavimas į ambasados teritoriją ir automobilių stovėjimo

aikštelė 9 automobiliams – dabar visi ambasados interesantai turi kur pastatyti savo mašinas ir yra labai patenkinti, kad nereikia ieškoti vietos gretimose nelabai ramiose gatvėse. Miesto valdžios reikalavimu privalome nupjauti ir išvežti iš ambasados teritorijos keturis didelius medžius, kurie yra pavojingai palinkę į gatvę ir į šalia stovinčio gyvenamojo namo langus, priešingu atveju grėsia pabaudos.

Tiesiant kelią į ambasados kiemą, vykdžiusios užsakyto firmos darbininkai turėjo laikinai iškelti visiems lietuviams brangius tautodailininko A. Grintalio pastatytą kryžių ir dailininko R. Tarabildos puikų kopyltstulpį, ka-

dangi toje vietoje dabar eina naujasis įvažiavimas. Galutinai sutvarkius ambasados kiemą ir žemės sklypą, esantį už jos, kryžius ir kopyltstulpis bus atstatyti. Aukštų katalikų Bažnyčios dvasininkų nuomone jų peršventinti nėra reikalinga.

Ambasada labai dėkinga architektui Arvydui Barzdui už nuolatinę konsultaciją ambasados remonto ir aplinkos sutvarkymo klausimais, dalyvavimo derybose konkursuose su firmomis, taip pat Kaziiui Vasaičiui už panašią pagalbą. A. Barzdukas jau yra vadovavęs ne vienam Ambasados atnaujinimui. Ambasada reiškia nuoširdžią padėką už šią neįkainojamą pagalbą žinomam lietuvių architektui.

LR Ambasados Washingtonė
Spaudos skyrius

JAV LB TARYBOS SESIJA

JAV LB XIII Tarybos prezidiumas, patenkindamas Krašto valdybos raštišką prašymą, šią vasarą pravedė naujos JAV LB XIV-sios Tarybos narių pirmąją korespondencinę posėdį, kad balsavimo būdu nuspręsti, kad turėtų susirinkti LB Taryba pirmajai sesijai 1994 rugsėjo 17-18 dienomis: ar jau anksčiau parinktame Lemonte, ar JAV LB Krašto valdybos pasiūlytoje Baltimorėje. Tarybos narių dauguma pasisakė už Baltimorę, tad pirmoji sesija įvyks JAV LB Krašto valdybos parinktame Sheraton National Hotel, Columbia Pike & Washington Boulevard, Arlington, Virginia, 22204 (tel. 703-521-1900, fax 703-521-2122). Viešbutis yra prie Washington National Airport, šalia Washington, DC, netoli Baltimorės. Tarybos sesija prasidės rugsėjo 17 dieną, šeštadienį, 8 val. ryto su registracija ir baigsis sekmadienį 5 val. po pietų. Penktadienį prieš sesiją tame pačiame viešbutyje vyks JAV LB KV ruošiamas visuomeninių studijų seminaras. Seminaro ir Tarybos sesijos posėdžiai yra atviri

visiems, todėl tie, kurie domisi LB ir lietuviybės išlaikymo reikalais, kviečiami atsilankyti ir stebėti rinktų LB atstovų diskusijas.

JAV LB XIII Tarybos prezidiumas (Vytautas Kamantas, dr. Vytas Narutis, Birutė Vilutienė, Gražina Kamantienė ir Svajonė Kerelytė) išsiuntė visiems naujos JAV LB XIV Tarybos nariams jau antrą bendralaiškį su neseniai pasibaigusio Tarybos korespondencinio posėdžio duomenimis, 1994 rugsėjo 17-18 dienų sesijos Sheraton National Hotel, Arlington, Virginia, darbotvarkę bei kitomis informacijomis, ir dabartiniais JAV LB įstatais ir taisyklėmis. Tarybos sesijoje kviečiami dalyvauti visų JAV LB apylinkių pirmininkai ir jų valdybų nariai. Naują JAV LB XIV Tarybą sudaro 68 nariai ir jie sesijos pirmame posėdyje rinks Prezidiumą trijų metų kadencijai. Sesijos antrą dieną bus renkamas JAV LB Garbės teismas, Kontrolės komisija ir Krašto valdybos pirmininkas.

GĖLĖS PRIE ANTANO SMETONOS PORTRETO

Rugpjūčio 10 d. Maskvos lietuviai su gėlėmis rankose atėjo į istorinius Lietuvos atstovybės rūmus Vorovskio gatvėje pažymėti pirmojo Lietuvos valstybės prezidento, įžymaus lietuvių kultūros veikėjo Antano Smetonos 120-ąsias gimimo metines.

Šlovingąjį tautos sūnaus politinės ir kultūrinės veiklos kelią apžvelgė pirmasis Maskvos tautiečių bendrijos pirmininkas Antanas Jonkus. Jis savo žodį užbaigė, kviesdamas tautiečius stiprybės ir gimtojo krašto meilės mokyti iš Antano Smetonos gyvenimo pavyzdžio.

Dar pirmųjų klasių mokinukas Kazys Kedaitis "Mokslo dienų" žurnalo kon-

kurse, skirtame trečią kartą išrinktam prezidentui pasveikinti, laimėjo antrą vietą ir gavo atitinkamą redakcijos dovaną, o jo sveikinimas buvo atspausdintas žurnale. Šia savo jaunų dienų "paslaptimi" su tautiečiais pasidalino Kazys.

Jonas Daunys savo, kaip pensininko, laisvalaikį praleidžia Maskvos archyvuose, ieškodamas tautos kultūros istorijai reikalingos medžiagos. Čia jis aptiko Antano Smetonos ir Martyno Yčo prašymą carinei valdžiai kad ji leistų autoriams leisti "Vairo" žurnalą. Su šiuo dokumento išrašu vakaro dalyvių supažindino lietuviškos senovės tyrinėtojas.

K. Juodis

(Atkelta iš 4 psl.)

Tamstos netekot brangaus sūnaus, sesė neteko mylimo brolio, mes netekom mielo brolio".

Labiausiai enkavedistai apsidžiaugė nušovę Vincą KAULINĮ – "Miškinį" iš Biliūnų kaimo. Jo tėvas dar caro laikais dirbo policininku. Vincas, baigęs Utenos gimnaziją, tarnavo kariuomenėje. Paskui baigė aukštąją policijos mokyklą ir 1939 m. rudenį pradėjo dirbti Vilniaus policijoje. 1941 m. birželio mėnesį sudarė Vyžuonose sukilėlių būrį ir jam vadovavo. Žmogus jis buvo ramus, taktiškas, draugiškas.

Marijona Motiejūnienė prisimena: "Kaulinį Vincą labai gerai pažinau. Buvo aukso žmogus. Viršininku būdamas, rinko mokesčius (Vilniaus krašte – B. J.). Nu-eina, sako, kažkur – vaikai, kaip gordinėly, ant šiaudų. Ir mokesčiai nemokėti, ir vaikams valgyt nėr. Tai užmokėjo jis pats mokesčius ir pinigų jų močiai davė. O Vincas močia pyksta: "Tai kam tu gyveni?! Tai eisi per žmones ir už jų vaikus mokesčius

mokėsi!" Buvo jis geras žmogus. Reta tokių rast. Partizano aš jo nemačiau, bet negirdėjau, kad kam būtų bloga padaręs".

Tą patį tvirtina ir Albinas Vaškelis. Pasak jo, jeigu partizanas ką negerai padarydavo, tai Kaulinis išbardavo, mokė su žmonėmis gražiai sugyvent.

Ir Emilija Tumienė, išgirdusi negražių kalbų apie partizanus, pabėdojo V. Kauliniui, kad gal ir jos broliai ką blogo daro. Nuramino V. Kaulinis moteriškę. Girdi, tikriems partizanams nereikia nei turtų, nei aukštų kėdžių. Jie tenori išsaugot gyvybę ir sulaukt laisvos Lietuvos. Plėšikavimų, girdi pasitaiko, bet sunku įvest tvarką, kai baisu ir nosį iš bunkerio iškišt. "Miškinis" nuo 1946 metų vadovavo "Vytauto" apygardos partizanams, taigi jam priklausė apie 40 partizanų būrių. Reikėjo ir maisto, ir autuvo, ir drabužių ir ginklų. O čia dar nuolatinė nervų įtampa, sužeidimai, ligos... Daktaro neprisišauksi, ligoninėn nepaguldysi, vaistų nėra... O reikėjo palaikyti

viltį ir tikėjimą, net žvelgiant mirčiai į akis. "Miškinis" ir buvo toks žmogus. Gal todėl Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos Rytų Lietuvos sekcijos narių posėdyje, įvykusiame 1952 m. birželio 8–9 d., nutarta surinkti medžiagą apie "Miškinį" Garbės karžygio vardui gauti. Deja, pats Sąjūdis gyveno paskutines dienas. Į buvusios "Vytauto" apygardos vadus įlindo saugumo agentas, kuris sulikvidavo paskutinius bunkerius ir galutinai pasmaugė partizanų sąjūdį.

Negeros kalbos pasklido ir apie bunkerį laikiusius Šimonėlius. Žmonėms buvo keista, kad sunaikinus bunkerį, niekas iš Šimonėlių nepateko į kalėjimą. Enkavedistai gi liaudies priešų negailėdavo. Partizanams irgi dėl to buvo likę abejonių. Pati E. Šimonėlytė pasakojo, kad partizanai net sudraudę vieną liežuvautoją: girdi, mes žinom, kur jos. Gerai, mes jas sušaudysim, bet ar tu jas prikelsi, jeigu paašikės, kad tai ne jų darbas?! Jos many-mu, bunkerį išdavęs dėdė – Liudvikas Šimonėlis.

(Pabaiga)

MUZIKOS MYLĖTOJŲ KONCERTAS

Labai gražu, kad Romuvos lietuvių kolonijoje ir Vasario 16 gimnazijoje išsigyvena muzika. Čia daug nusipelnę gimnazijos mokytojas Arvydas Paltinas. Visus muzikos mylėtojus yra sujungęs į muzikos mylėtojų būrelį, į kurį įeina ne tik gimnazijos mokiniai, bet ir joje nesimokantys jaunesnieji lietuviukai, lietuvaits. Didžiąją dalį jaunimėlio pats A.Paltinas ir pramokė muzikos, kiti muzikinį išsilavinimą atsinešę į gimnaziją iš namų, ir toks susibūrimas padeda neapleisti tolimiesnio lavinimosi. Palankia aplinkybė reikia laikyti ir tai, kad netoli apsigyveno dar viena profesionali muzikos mokytoja R.Nemunienė. Ji ėmė mokyti kai kuriuos gimnazijos mokinius kankliuoti ir skambinti pianinu, į jos globą pateko ir jaunesnieji miestelio vaikai, parodę noro ir gabumų muzikai.

Jau nemažą metų paeiliui šio būrelio nariai suruošia po vieną ar du koncertus į metus. Prieškalėdinis koncertas, žinoma, būna ilgesnis, kaip ir priklauso, o šiame pavasariame pasirodė tik jaunesnieji ir patys jaunesnieji muzikos mylėtojai. (Abiturientas, paskambinęs gana sudėtingą kurinį, buvo pristatytas kaip svečias.) Jų paklausti susirinko draugai, pažįstami ir tėveliai. Nemaža kūrinių, sunkesnių ir lengvesnių, buvo paskambinta pianinu, sugrota elektriniais vargonais, sudainuota mergaičių ansamblio. Koncertą užbaigė jaunųjų orkestrėlis, pagrojęs keletą linksmy, nuotaikingų kūrinių. Paskui visi dalyviai kartu nusifotografavo ir nuėjo į muzikos kambarį atšvęsti premjeros, t.y. pasivaišinti.

(Vokietijos LB valdybos informacija)

★★★★★

NAUJA KNYGA: "TAUTOS SUKILIMAS 1941"

Šiomis dienomis spaudoje pasirodė vieno iš 1941 m. Sukilimo vadų, Pilypo Naručio atsiminimų knyga. Leidinyje sutelpa daug asmeniškai autoriaus patirtų duomenų, nuotraukų, kai kurių dokumentų ištraukų.

Tik skubokai knygą parvarčius, pasidaro aišku, kad čia bus įdomaus, vertingo skaitymo. Sukilimo tema yra ypač aktuali šiais laikais.

Dabar vėl yra ypač parūpę nacių įtakos Sukilimui preciziški išmatavimai, "klaidų sakralizavimas" (sic!), sukilėlių nusikaltimai etninėms mažumoms ir kitos, bolševikinių auklėtinių jau anksčiau skalbto ir džiaustyto žlugto temos. P. Narutis rašo pats Sukilime dalyvavęs, o po Sukilimo nacių net kalintas.

Taigi knygą atidžiai skaitysime. Perskaite, ištempę ausis klausysime, ką apie

ją kiti sakys. Juk po "Kančių istorijos" girdėjome teigimus, kad "tauta yra dar nepribrendusi skaityti KGB bylų: reikia visus KGB archyvus tuoj pat sudeginti!". Faktas, kad Sukilimas įvyko, reiškia, kad tauta jam buvo pribrendusi. Net pats "draugas" Molotovas per Maskvos radiją pirmosiomis karo dienomis Sukilimo faktą pripažino. Ar tauta šiandien bus "Pribrendusi" skaityti vieno (iš vis mažėjančio gyvųjų būrelio) liudininko knygą? – Kai knygą pats perskaitysiu, parašysiu savo nuomonę...

Ši 400 psl. knyga gaunama pas lietuviškų knygų platintojus. Kaina \$17.00, plius mokesčiai ir persiuntimo išlaidos. Knygos pasirodymas – sveikintinas reiškinys.

Antanas Dundzila

TILŽEJE STATOMAI KATALIKŲ BAŽNYČIAI REIKALINGA PARAMA

Lietuvių pastangomis Tilžėje pradėta statyti Kristaus Prisikėlimo bažnyčia. Visus statybos rūpesčius neša parapijos klebonas kun. A.Gauronskas.

Linkėtina, kad užsienyje gyvenantys lietuviai skaitlingiau lankytų Prūsų žemes, kap kad daro vokiečiai. Jie turėtų daugiau domėtis Prūsų žemėmis, ten nuvykę, vietoje susipažintų su esama padėtimi,

mi, lietuvių persekiojimu, naikinimu.

Įvariose valstybėse gyvenantys lietuviai ir kitų tautų kilnūs asmenys prašomi tą statybą paremti aukomis, adresu: kun. Anupras Gauronskas, Celiulioznaja 8-1, Kaliningrad 236017, Russia.

Tilžėje statomos Kristaus Prisikėlimo bažnyčios pamatai 1994 m. pradžioje. Nuotrauką, gautą iš kun. A.Gauronsko, "Dirvos" redakcijai atsiuntė Algirdas Gustaitis iš Los Angeles, Ca.

KAUNO "SUKTINIS" KONCERTAVO CHICAGOJE

Kauno "Suktinis", kuris yra seniausias mėgėjiškas ansamblis Lietuvoje (jis įsteigtas 1936 m., taigi greitai minės savo 60 m. gyvavimo sukaktį) amerikiečių pakviestas dalyvavo tarptautiniame folkloro festivalyje Reksbore, Idaho valstijoje, kur pasirodė ne tik vietiniai vienetai, bet ir ansambliai iš Meksikos, Švedijos, Izraelio, Vokietijos ir kitų valstybių (15 šalių).

Po šio festivalio mūsų kiai dar buvo pakviesti koncertuoti į Utah valstiją, iš kurios atvyko į Chicago ir prieš grįžtant į namus surengė koncertą vietiniams lietuviams Jaunimo Centro salėje.

Savo kelionės metu pasirodė amerikiečiams daugumoje mažuose miesteliuose ir ten lietuvių beveik nesutikę, svečiai iš Kauno pirmą kartą savo kelionės metu galėjo pajusti didmiesčio dvasią ir savo tautiečių vaišingumą.

Jų koncertas Chicagoje turėjo būti surengtas antradienio vakare (rugpjūčio 16 d.), kas čia yra labai neįprasta, nes savaitės viduryje lietuvių tarpe renginių nebūna. Tačiau kitokio pasirinkimo nebuvo, nes sekančią dieną grupė turėjo sėsti į lėktuvą kelionei į Varšuvą ir iš ten į Vilnių.

Nors "Suktinio" ansamblis turi daugiau negu šimtą asmenų, kelionėn į Dėdės Samo žemę galėjo pajudėti tik 34 ansambliciai, nes reikėjo važiuoti už savo pinigų, kadangi kvietėjai kelionės Amerikon nefinansavo. Tačiau jaunimas, kuris dar nebuvo šio išsvajoto krašto matęs, tuos kelionės pinigus pavieniai susikombinavo ir, tokiu būdu, nors ir mažesniu sąstatu ansamblis galėjo pasiekti Amerikos žemyną.

Čia reikia pažymėti, kad koncertas Chicagoje buvo visai neplanuotas ir jeigu ne Chicago lietuvių darbuotojas Rimas Dirvonis, jo čia nebūtų buvę. Pasitaikė, kad R. Dirvonis, grįždamas iš Pasaulio lietuvių dainų šventės ir sporto veikėjų suvažiavimo Lietuvoje skrido tuo pačiu lėktuvu, kuriuo keliavo Amerikon ir "Suktinio" šo-

kėjai. Čia jis sutarė, kad pasistengs dėl pasirodymo Chicagoje surengimo. Kaip pasakė, taip ir padarė ir grįžęs įjungė nemažą grupę žmonių, kurie suko renginio ratą. Ir kaip atrodė, jų vaisiai buvo teigiami: patiko viešnagė Chicagoje ir pasirodymas čia ir kauniečiams ir Chicagos lietuviams.

Kai kurie kauniečiai čia susirado artimų pažįstamų net ir giminių, kurių net anksčiau nebuvo matę, o tik laiškais bendravo. Ansamblio vadovas Kazimieras Kondratavičius ir jo talkininkė Laima Rekašienė buvo laimingi, kad galėjo pasirodyti savo tautiečiams, o taip pat susitikti su Chicagos lietuvių šokėjais, kurie dalyvavo Pasaulio lietuvių dainų šventės tautinių šokių pasirodyme. Taigi buvo visiems naudingas susitikimas, kurį net negalėjo sugniuždyti, palyginus, nemaži Chicagos karščiai, prie kurių ir tautiečiai Lietuvoje šią vasarą buvo bandomi pripratinti.

Po koncerto Jaunimo centro didž. salėje gana didelis būrys žiūrovų nuėjo į šio Centro kavinę ir ten dar ilgai bendravo su svečiais iš Lietuvos. Pokalbio metu su vadovu K. Kondratavičiumi metu teko patirti, kad ansambliciai grįžę į namus neturės galimybės ilsėtis, nes turės ruošti naują programą, kadangi laukia gastrolės į Italiją ateinantį pavasarį. O gegužės mėnesį ansambliciai rengia dvidešimtąją savo šventę Kaune, pavadintą "Šokim trypkim".

Ed. Šulaitis

Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos Lietuvių parapijos buv. mokykloje atsidaro priešmokyklinis vaikų darželis (Child's Place Center). Nuotraukoje: iš k. Ramunė ir Jonas Totoraičiai, direktorė Aida Bublytė ir dvi mokytojos.

VILTIES DRAUGIJOS IR DIRVOS GEGUŽINĖ

(Padėka talkininkams, rėmėjams ir skatotojams)

Lietuviškos spaudos skaitytojams ir rėmėjams žinoma, kad šiame krašte lietuviški laikraščiai, neturėdami pakankamo prenumeratorių skaičiaus, sunkiai verčiasi, todėl jiems nuolatinė parama reikalinga. Dirvos savaitinius leidinius skaitydami, juose pastebime eilę rėmėjų pavardžių, kurie, bemaž, tie patys, per eilę metų paremia Dirvą. Jų dėka, laikraštis tvirčiau laikosi ir gyvuoja. Kiekvienais metais skaitytojų ir rėmėjų eiles retina ligos, senatvė ir mirtis, lietuviškai spaudai parama visados bus reikalinga. Jos per daug niekada nebuvo ir nebus. Kaip ir kitiems laikraščiams taip ir Dirvai paramos tikslu, ruošiami įvairūs renginiai, k.a., kultūriniai vakarai, gegužinės, vajai, naujų prenumeratorių ir rėmėjų ieškoma. Tokiu tikslu, Vilties Draugijos valdyba kiekvienais metais ruošia Dirvai gegužinę.

Šiomet buvo numatyta gegužinę ruošti rugpjūčio mėn. 14 d., V. ir L. Apanių sodyboje, bet tą savaitę siautęs audringas, su potvyniais, lietus planus sumaišė ir pakeitė. Gegužinė vyko Lietuvių namų salėje. Kadangi gegužinės vieta buvo skelbta V. ir L. Apanių sodyba, tai, pakeitus vietą, jos pasisekimu buvo abejota, nes visus lankytojus įspėti buvo neįmanoma. Padėtį pataisė mielas Dievo Motinos para-

pijos klebonas kun. G. Kijauskas, S.J., visados remiantis Dirvos renginius ir skatinantis, kad Dirva čia išsilaikytų kuo ilgiausiai. Jis, sekmadienio šv. Mišių pamokslo pradžioje paskelbė gegužinės pakeitimo planą ir visus visus paragino į gegužinę atsilankyti.

Jis pats, atvykęs į gegužinę, Dirvai auką paliko ir su malda prieš valgį gegužinę atidarė. Kun. G. Kijauskui širdingas ačiū.

Salėje ruošta gegužinė gal dalyviams ir nesukėlė vasariškos, gegužinės nuotikos, bet, atrodo, ji pavyko visai gerai. Gegužinę aplankė gražus būrys Dirvos skaitytojų ir rėmėjų, kurių dauguma Dirvą dosniai parėmė.

Gegužinės ruošos darbus atliko Vilties draugijos v-bos nariai, bet salėje, pietų ir loterijos metu, talkininkavo, o taip pat pačių iškėptais skanėstais vaišino mielų talkininkų bei talkininkių būrys – P. ir A. Razgaiciiai, D. ir V. Ramoniai, A. Petrauskis, J. Balbata, J. Budrienė, A. Bakūnienė, G. Plečkaitienė, D. Nasvytytė, D. Dundurienė, A. Maurutienė, S. Blinstrubienė, A. Mackuvienė, R. Nasvytienė, S. Stasienė, I. Satkuvienė, V. Macijauskienė, S. Juozapaitienė, K. Juozapaitytė, A. Baliūnienė, G. Kijauskienė.

Lietuvių Kredito įstaiga "Taupa", gegužinės loterijai

skyrė \$50.00.

Mieliems Clevelando lietuviams, Dirvos skaitytojams, rėmėjams ir svečiams – už atsilankymą, už atneštas dovanas loterijai, ponioms už skanėstus ir talką, aukotojams už aukas, Vilties Draugijos Valdyba nuoširdžiai dėkoja.

Gegužinės metu Dirvai aukojo: \$100.00 – Č. ir J. Satkai; \$50.00 – V. Stankus; \$40.00 – V. ir L. Apaniai; \$30.00 – Kun. G. Kijauskas; \$25.00 – J. Budrienė, N. ir K. Juškėnai, A. Matulionis; \$20.00 – V. ir N. Čeciai, V. Gruzdis, P. ir A. Razgaiciiai; \$15.00 – J. Ardis, S. ir J. Ignatavičiai, A. Mackuvienė; \$10.00 – A. Baliūnas, J. Baliūnas, R. Bridžius, J. Damušis, J. Dunduras, A. Gedris, A. Giedraitienė, J. Gudėnas, B. Jacikevičienė, V. Januškis, A. Kavaliūnas, J. Kazlauskas, N. Knistautienė, J. Malskis, V. Miškinis, J. Stankaitis, I. Stankus, V. Sniečkus, J. ir M. Švarcai, A. Pautienius, A. Petraukis, V. Plečkaitis, E. Prancus, J. Rastenis, V. Rociūnas, A. Stempuzienė, K. Vaičieliūnienė; \$5.00 – J. Balbata, A. Bakūnienė, B. Bernotas, B. Čyvienė, A. Kijauskas, G. Kudukienė, S. Mačienė, H. Kripavičius, L. Nagevičienė, D. Penkauskienė, M. Puškorienė, V. Ramonis, V. Staškus; \$3.00 – K. Balas, I. Bublienė; \$2.00 – R. Eidukaitytė, I. Jonaitienė, J. Kazėnas, J. Vencienė; \$1.00 – Š. Burdulis. J.C.

PENSININKŲ SUĖJIMAS

Atostogos jau prabėgo, tenka vėl įsijungti į darbą ir vykdyti numatytas programas.

Šių metų rugsėjo mėnesio 1 dieną įvyksta pirmasis po atostogų pensininkų suėjimas. Lietuvių namų salėje. 2:00 po pietų.

Rugsėjo mėnesį minime Tautos šventę. Ją pensininkai prisimins ir paminės rugsėjo mėn. 1 d. ketvirtadienį.

Įdomios ir aktualios temos ir skanūs pietūs laukia visų pensininkų.

Pensininkų klubas laukia naujų narių. Įstojimas į klubą labai lengvas, nario mokestis yra kuklus, o privilegijų daug: bendravimas su bendraminčiais, išvykos, svarbesnių progų bei švenčių minėjimai ir įdomūs suėjimai. Laukiame!

Pobūvis pas Oną Mikulskienę, sugrįžusią iš Lietuvos palaidojus a.a. vyrą muziką Alfonsą Mikulskį. Nuotraukoje Aldona Stempuzienė skaito rašytojo Petro Juodelio eilėraštį apie a.a. muziką Alfonsą Mikulskį.

LIETUVOS ORO LINIJOS - MŪSŲ TĖVYNĖS VARDŲ GARSINTOJOS

Vytautas Šeštokas

Lietuviui atskridus į Londono Heatrow aerouostą ir pamačius pirmą kartą užsienyje savo krašto reprezentantą svetimoje valstybėje – didelį Boeing -737 keleivinį lėktuvą su užrašu šone: LITHUNIAN AIRLINES ir ant uodegos tris didingas rai-des - LAL - sukelia džiaugsmą ir pasididžiavimą, kad Lietuvos vardas vėl skamba tarptautinėje arenoje.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę ir jos lėktuvams pradėjus skraidyti į užsienio valstybes, dalis buvusio sovietų Aerofloto perkrikštyta į LAL. Žodis Aeroflotas dingo iš lietuvių aviacijos žodyno.

Plečiantis Lietuvos aviacijai, ilgesnių distancijų skrydžiams, reikalingi dedeli, patogūs ir moderniški lėktuvai. Civilinės aviacijos didžiųjų skraidymo kompanijų mėgiausiai lėktuvai yra Boeing 737, 747, 767, 777 ir DC-10. Patys brangiausi iš jų yra Boeing - 777, kurių vienas kainuoja 118 milijonų dolerių.

Paskaičius Lietuvos laikraščius apie LAL, susidaro įspūdis, kad komercinei aviacijai labai trūksta lėšų. Šiuo metu yra tik vienas išsinuomuotas lėktuvas Boeing-737. LAL moka didelius pinigus už savo lakūnų parengimą Anglijoje.

Lietuvos lakūnai mėgsta skraidyti iš Vilniaus į Londoną. Vasarą jie galėtų skraidyti šešis kartus į savaitę, tačiau jiems trūksta gerų lėktuvų ir juos reikia nuomotis iš anksto, o ne sezono metu.

Vienintelio nuomuojamo didžiojo Boeing-737 lėktuvo tvarkaraštis yra sudarytas taip, kad lėktuvas beveik visą laiką yra ore: sekmadienį iš ryto išskrenda į Amsterdamą, po pietų grįžta ir išskrenda į Tel-Avivą. Grįžta pirmadienio ryte ir tuojau skrenda į Londoną. Tą pačią dieną grįžta atgal. Ir taip įtemptai skraidoma visą savaitę.

Visos igulos skraidoma įvairiais reikalais į Frankfurtą, Maskvą, Kopenhagą, Londoną, Tel-Avivą ir kitur. Mėgdavome skraidyti, kur gerai moka, nors ten, papras-

tai, sunku skraidyti - sako lėktuvo kapitonas. Dabar galėtume turėti tris Boeingus - igulų pakanka.

Kapitonas R.Krikščiūnas į Londoną skraidoma jau treji metai. Reikalavimai Boeing-737 kapitonui labai dideli. Būtina turėti didelį skraidymo stažą, gerai mokėti anglų kalbą, būti ne vyresniu kaip 50 metų ir geros sveikatos. Mūsų pelningiausi skrydžiai yra į Londoną ir atgal. LAL lakūnai skrydžio metu valgo skirtingą maistą, kad neapsinuodytų. Kai baigsime pradėtą rekonstrukciją Vilniaus aerouoste, turėsime gražiausią aerouostą Baltijos valstybėse.

Reikėtų daugiau kaimo žmonių nuvežti nors vienai dienai, sakykime, į Olandiją. kad jie pamatytų kaip ten dirba ir gyvena žmonės. Jie grįžę, Lietuvoje viską pakeistų, sako lėktuvo kapitonas.

Šiuo metu verta priminti visiems, kurie skrenda į Europą ir nori aplankyti Lietuvą, jog yra gera proga išskristi iš Londono į Vilnių be jokių persėdimų Lietuvos oro linijos lėktuvu. Tol, kol dar neturime tiesioginių LAL skrydžių iš Vilniaus į New Yorką, Chicago, Los Angeles ir atgal, yra verta pasinaudoti jų teikiamais patarnavimais Europoje.

Baigiant reikia pažymėti, kad liepos mėnesį iš Londono Heatrow aerouosto Lietuvos lėktuvo igula su Boeing-737 perskraidino į Vilnių iš Los Angeles pulk. Joną Andrašūną. Deja, tai buvo paskutinė pulkininko kelionė. Rugpjūčio 8 d. Vilniuje jis mirė ir buvo palaidotas Petrašiūnų kapinėse. Vyčio kryžiaus kavalierius, savanoris kūrėjas, pulk. Jonas Andrašūnas, sulaukęs 98 metų amžiaus.

Simboliška ir gražu, kad paskutinę kelionę į tėvynę jam suteikė Lietuvos oro linija ir jos lakūnai. Tuo ji pagerbė laisvos Lietuvos savanorį-kūrėją, kuris dėl bolševikų teroro buvo priverstas apleisti savo tėvynę ir 50 metų gyveno svetingoje Amerikoje.

Štai, kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

A t n a u j i n d a m i prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Žiziūnas V., Centerville 10.00
Venclauskaitė D., Wolcott 20.00
Kenter G., Danbury 30.00
Bačanskas V., Baltimore 5.00
Dovydaitis A., St. Pete. 5.00
Delvigs S.I., Fairview Pk. .. 20.00

Liaubienė D., Medina 10.00
Bironas J., Livonia 5.00
Bulotienė E., Detroit 10.00
Marchertas A., Downers G. . 20.00
Šaulienė A., Chicago 5.00
Dzigas V., Omaha 20.00
Glodenis J., Los Angeles ... 10.00
Petokas S., Upland 10.00
Adomaitis J., Canada 20.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

★★★★★

MINĖJIMAS BALTIMORĖJE

Š.m. rugpjūčio mėn. 7 d. įvyko Amerikos lietuvių Tautinės Sąjungos Baltimorės skyriaus suruoštas minėjimas, skirtas mirusių skyriaus narių pagerbimui ir naujai įsteigto Archyvinės medžiagos skyriaus komiteto pristatymui.

Renginys, prasidėjęs šv. Mišiomis už mirusius skyriaus narius Bronių ir Stasę Medelius, toliau tęsėsi Lietuvių namuose gausiai dalyvaujant Baltimorės lietuviams ir svečiams. Pagerbus šviesų mirusių skyriaus narių atminimą tylos minute, laikinai einantis skyriaus pirmininko pareigas J. Guzauskas padėjo visiems už gausų dalyvavimą šv. Mišiose ir trumpai apibūdino naujai įsteigto Archyvinės medžiagos skyriaus paskirtį ir uždavinius. Jis pabrėžė, kad neturi būti pamiršta tautos praeities istorija, kalba ir papročiai, kad visa tai turi būti išsaugota ir perduota sekančioms kartoms.

Kalbėdama trečios kartos lietuvių Katerina Coard nurodė naujai įkurto Archyvinės medžiagos skyriaus svarbą ir uždavinius. Ji pažymėjo, kad skyriaus nariai Bronius ir Stasė Medeliai sukaupė didžiulę archyvinę medžiagą apie išeivijos lietuvių istoriją, jų veiklą dėl Lietuvo Nepriklausomybės atkūrimo. Tačiau dabar laukia didelis ir kruopštus darbas sutvarkant

šią surinktą medžiagą, kad ją galėtų pasinaudoti kiekvienas pasaulio istorikas.

Kalbėdamas archyvo skyriaus narys C. Surdokas taip pat pažymėjo a.a. Medelių surinktos archyvinės medžiagos svarbą ir būtinumą ją kuo greičiau susisteminti, sukataloguoti ir paskelbti visuomenei. Po to buvo pristatytas naujai sudarytas Archyvinės medžiagos skyriaus komitetas, susidedantis iš 10 narių: K. Coard, C. Surdokas, K. Česonis, H. Gaigys, J. Burbulis, K. Sarpalis, G. Austras, M. Patlabaitė, L. Walsh, J. Guzauskas. Pradėję tvarkyti šią medžiagą jie pastoviai informuos visuomenę apie atliktą darbą ir supažindins su surinkta medžiaga.

Šiame minėjime dalyvavo ir Amerikos lietuvių Tautinės Sąjungos Pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas, kuris, nežiūrint didelio savo užimtumo, surado galimybę atvykti ir šeštadienio vakare pasikalbėti su skyriaus valdybos nariais apie skyriaus darbą, iškilusius sunkumus ir planus ateičiai, o sekmadienį dalyvavo ir šv. Mišiose, ir pasakė įdomią ir dalykinę kalbą minėjime. Jis pabrėžė Amerikos lietuvių Tautinės Sąjungos veiklos reikšmę Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo, įvertino skyriaus iniciatyvą skyriaus pastangas išsaugoti archyvinę medžiagą,

pasidalijo kai kuriomis mintimis iš Pasaulio lietuvių tautininkų kongreso Vilniuje. Jo pranešimą susidomėję išklusė visi susirinkusieji. Jis pakėlė tautinę dvasiją ne tik Tautinės Sąjungos narių, bet ir visų dalyvavusių minėjime. Tai ilgam išliks visų širdyse ir mintyse.

Baigdamas dr. L. Kriaučeliūnas padėjo Tautinės Sąjungos Baltimorės skyriaus nariams už tokio gražaus ir reikalingo renginio suruošimą, padėjo ilgamečiui skyriaus pirmininkui V. Bačanskui už jo darbą, pasveikino laikinai einantį pirmininko pareigas J. Guzauską, aukštai įvertindamas jo iniciatyvą intensyvinant skyriaus veiklą ir įteikė abiems atminimui po dovanėlę – naują žurnalo "Naujoji viltis" 25 numerį.

Visi kalbėjusieji prisiminė mirusių skyriaus narių veiklą Tautinėje sąjungoje.

Taip pat buvo suruošta ir nedidelė parodėlė iš a.a. Medelių surinktos medžiagos apie Tautinės sąjungos Baltimorės skyriaus veiklą per daugelį metų.

Renginys užsibaigė puikiais Vyto Siaurusaicio paruoštais pietumis, kurių metu visi susirinkusieji padalijo išpūdžiais iš minėjimo, diskutavo dėl Tautinės Sąjungos veiklos ir jos uždavinių ateičiai. Turiningai ir maloniai praleista popietė ilgai išliks visų atmintyje.

Algimantas Grintalis

ALT S-GOS LOS ANGELES SKYRIAUS "GEGUŽINĖ PO STOGU"

Rugpjūčio antrąjį sekmadienį temperatūra pietinėje Kalifornijoje pasiekė net virš šimto laipsnių. Rytą lietuvių bažnyčia, esanti pačiame Los Angeles miesto vidury, toli gražu neprisipildė. Jau nuo ankstauro ryto netoli esančiuose Tautiniuose Namuose darbščiai šeiminkaujanti tautininkų valdyba nujautė, kad ir į jų rengiamą "gegužinę po stogu" vargu ar atsilankys lauktas skaičius sve-

čių. Tokiame karšty dauguma džiaugiasi, kad ne būtinai reikia iš vėsių savo namų pajudėti. O vis tik dar nei vidurdieniui neišmušus, jau salėn susirinko graži grupė, nors kiek ir mažesnė, nei buvo tikėtasi. Ačiū jiems, tiems ištikimiesiems.

Rengėjai tikisi, kad svečiai nesigailėjo atvykę. Salė buvo maloniai vėsi ir gražiai išpuošta, grojo smagi muzika, gi karštas maistas gardus

ir skalsus, o mūsų ponios yra jau seniai pagarsėjusios savo iškeptų, suaukotų pyragų skanumu ir gausumu. Kaip ir visuomet, dosniomis dovanomis lūžo itin turtingas laimėjimų stalas. Svečiai buvo patenkinti, nenukentėjo ir rengėjai.

Valdyba dėkoja visiems atsilankiusiems, ypatingai tiems, kurie darbu ir dovanomis prie gegužinės gražaus pasisekimo prisidėjote.

Rūta Sakienė

Daytona Beach, Florida

PIRMASIS RENGINYS PO VASAROS

Baigiasi vasara ir mūsų gražus lietuvių telkinys vėl energingai imasi įvairios veiklos.

Pirmasis po vasaros atostogų renginys – Tautos šventės minėjimas. Jį jau daugelį metų ruošia ALT S-gos Daytona Beach skyriaus valdyba, kuriai noriai talkininkauja dauguma skyriaus narių. Šiais metais Tautos šventės minėjimas ruošiamas rugsėjo mėn. 11 d.

Minėjimą, lietuviams skirtomis pamaldomis, kuriomis rūpinasi klubo valdyba, vadovaujama pirmininko Jono Daugėlos, pradėsime 2

val. 30 min. Prince of Peace parapijos bažnyčioje.

Tuoju po pamaldų salėje pagarbiai prisiminsime Tautos šventę. Minėjime žodį tars ALT S-gos Daytona Beach skyriaus pirmininkas Vytautas Abraitis, išryškindamas šios šventės prasmę, o po to jis papasakos išpūdžius iš Lietuvoje vykusio Pasaulio lietuvių Tautininkų kongreso bei Lietuvos gyvenimo išpūdžius. Šiame Kongrese Vytautas Abraitis skaitė paskaitą, susipažino su Lietuvos tautininkų sąjungos veikla,

keliavo po Lietuvą ir iš arti pajuto Lietuvos dabartinio gyvenimo pulsą.

Šią vasarą ir iš mūsų telkinio nemažas skaičius tėvynainių viešėjo Lietuvoje, dalyvavo Dainų ir Šokių šventėse, o dabar jau grįžta į namus.

Taigi ALT S-gos Daytona Beach skyriaus valdyba, vadovaujama Vytauto Abraitio, maloniai kviečia daytoniškius ir plačiųjų jo apylinkių lietuvių kuo skaitlingiausiai dalyvauti Tautos šventės minėjime.

Jurgis Janušaitis

Dainiaus Maironio biustas lietuvių tautiniame darželyje Clevelande V.Bacevičiaus nuotr.

RUGPJŪČIO 23 -ČIOSIOS PAMINĖJIMAS LIETUVOS AMBASADOJE WASHINGTONE

1994 m. rugpjūčio 23 d. Lietuvos Ambasadoje WASHINGTONE buvo paminėta ši liūdna Lietuvai data. Įžanginiame žodyje Ambasadorius Dr. Alfonsas Eidintas 1939 m. rugpjūčio 23 dieną įvardino kaip vieną tragiškiausių momentų XX amžiaus Baltijos ir kitų Europos tautų istorijoje. Tai nesiskaitymo su mažųjų valstybių teisėmis ir jų paminimo diena. Ambasadorius pažymėjo, kad Lietuvos diplomatinės tarnybos tikslas ir svarbiausias uždavinys pasiekti, kad tokios tragiškos datos daugiau nepasikartotų Lietuvos istorijoje. Pranešimą apie Lietuvos

diplomatines tarnybos veiklą tomis lemtingomis dienomis perskaitė Dr. Vytautas Žalys. Pasak pranešėjo, Lietuvos diplomatai laiku informavo Vyriausybę apie SSSR ir Vokietijos slaptą suokalbį, tačiau tuo metu nebuvo atsižvelgta į šią informaciją. Dėl įvairių priežasčių ji laikyta nepatikima. Dr. Vytautas Žalys reziumuodamas pažymėjo, kad vienas svarbiausių diplomatinės tarnybos tikslų krizinės situacijos metu yra ne tik laiku suteikti reikiamą informaciją, bet ir įtikinti savo vadovybę jos tikslumu.

Ambasados spaudos skyrius

ŽUVO V. SEVRUKAS

Vaclovas Sevrukas, prieš 18 metų iš Lietuvos į New Yorką atvažiavęs politinis kalinys, disidentas, buvo suvažinėtas autobuso Chicagos miesto centre liepos 2 d. Jis taip pat yra gyvenęs San Francisco, o vėliau persikėlė į Chicago. Sevrukas žuvo sulaukęs 54 m. amžiaus. Jo laidotuvių rūpinosi Lietuvos Dukterų organizacija, kuri padeda nelaimingiesiems tautiečiams. Kaip žinoma, V. Sevrukas eilę metų negalavo.

MUZIKA RADIJO BANGOMIS

Liepos 30 d. radijo bangomis klausytojus pradėjo linksminti nauja radijo programa, tiksliau pasakius net dvi viena po kitos, tai "Pupų Dėdės pastogė" ir "Konrado kavinė". Kaip jau galima suprasti iš vardų, pirmoji groja kaimišką, humoristinę muziką, o antroje – skamba senųjų laikų populiarioji muzika. Programų pradžia kiekvieną šeštadienį 6:30 val. vak. per WNDZ stotį (750 AM bangomis).

★★★★★

Brangiajai sesutei

ROMAI VAITIEKŪNIENEI

Lietuvoje mirus, IRENĄ SUŠINSKIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame

*N. P. Bieliniai
D. Mikoliūnienė
P. Staniškienė
O. ir J. Žilioniai*

DIEVĖ

Vladas Vijeikis

Pažiūrėkim teisybei į akis. Moterų laisvinimasis priėjo iki tokių proporcijų, kad tiesiog plaukus šiauria, jeigu dar jų likę. Triukšmavo, kad nori lygybės. Nori balsuoti. Gavė. Panoro būti kunigais ar kunigėms, kas išnarplios. Gavė. Dabar nori būti Dievu ar Dieve. Tokio žodžio net kalboje nėra. Jos visai užmiršo, kas atsitiko Ievai, kad ji panoro susilyginti su Dievu. Vargšas Adomas, visai nekaltas per tai labai nukentėjo. O per jį mes visi. Jeigu būtų turėjęs gerą advokatą būtų gal kitaip atsitike.

Štai ką Dievas pasakė:

16. Ir moteriškai tarė jįsai: aš tau daug persulų padarysiu, kuomet tu nėsčia būsi, tu su persūlais pagimdysi savo kūdikius, ir tavo valė bus paduota tavam vyrui, ir jįsai bus tavo ponas.

17. O Adamui jįsai sakė: kadangi tu klausei balso savo moters ir valgei nuo to medžio, apie kurį aš tau prisakiau, tardams: idant tu ne valgyk iš to; prakeikta testov žemė dėl tavęs; vargingai iš tos pasipenėsi, koliai gyvs būsi.

18. Erškėčiai ir usnys tau dygs ir augs ant tos, ir žolę laukinę valgysi.

19. Prakaite savo veido valgysi savo duoną, ik į žemę vėl pavirsi, iš kurios tu esi imtas. Nėsa tu esi žemė ir į žemę vėl pavirsi.

(Pacituota iš biblijos. 1905 m. leidinio.)

Taigi, moterėlės vėl veda adomus ir visą pasaulį į pražūtį. Baisu pagalvoti, kaip Dievas dabar nubaus, jeigu jau antrą kartą nusikalstama. Na, Adamui čia reikėtų irgi keletą griežtų žodžių pasakyti. Jeigu Dievas liepė jam ponu būti, tai kodėl jis apleido savo pareigas ir kaip reikiant nepriegrėbė Ievos. O jo pavyzdžiu ir vyrai galėjo moterų ponais būti.

Ir jeigu, Dieve gink, moterų nuodėmingos mintys taptų įstatymu. Jeigu Dievas

yra Dievė, tai kieno sūnus yra Kristus? Čia tokia maišatis, kad moterys pačios nesupranta, kur jos mus veda. Adomą iš rojaus išmetė, o mums kas bus?!!! Baisu pagalvoti. Tą išdaigą negalima taip lengvai praleisti, kaip Adomas. Reikia ką nors daryti. Ievą sugundė žaltys. Gal ir vėl gundo. Gal išnaukinti visus žaltčius. Žodžiu, padėtis labai kritiška ir vyrai turi stipriai susiimti.

O dėl kitų dangaus būtybių tai vyrai patys reikalą labai sugadino, kreipdamiesi į moterį: "tu mano angelėli". Taigi angelai jau senai moteriškos giminės. Bet dar nete-

ko išgirsti, kad moterys norėtų valdyti peklą. Tada belzebubas būtų belzebubienė. Visos moterys būtų velnienės. Į peklos karalystę jos visai nesikėsina. O vyrai mieliai užleistų. Tik reikėtų visus tradicinius velnių atvaizdus pakeisti. Tada reikėtų vaizduoti velnienę su paskutinės mados suknia, gražiai nudažytais nageliais ir papudruota nosim. Tikrai būtų velnias ne toks baisus, kaip jį vaizduoja. Taip seniau sakydavom. O ateityje sakytumėm: velnias gražus. O kaip ištikrųjų, velnienės žino.

(Atkelta iš 2 psl.)

83 žmonės. Sudaniečiai išdavė Carlos Prancūzijai. Kai 1972 m. Olimpinėse žaidynėse Muenchene teroristai užpuolė Izraelio sportininkus, buvusi premjere Golda Meir sušaukė Izraelio saugumo slaptos organizacijos viršininkus ir įsakė ieškoti ir sugauti teroristus, kurie nužudė Izraelio atletus. Ji liepė nežiūrėti, kiek tai kainuos ir kiek ilgai užtruks. Manoma, kad Carlos buvo vienas to užpuolimo vadų.

• Pasaulyje sumažėjo kavos pupelių gavyba. Buvo laukta 26.5 mil. maišų kavos. Dabar manoma gauti 15.7 mil. Parduotuvėse kava jau pabrango.

• Argentina pareikalavo Irano išduoti keturis teroristus, kurie įtariami susprogdinę Buenos Aires žydų organizacijos pastatą.

• Rusija pažadėjo išvežti iš Moldovos savo kariuomenę, apie 15,000 vyrų. Tas pasitraukimas užtruks 3 metus.

• Prancūzijos vyriausybė suėmė 15 aktyvistų, uždarė 5 laikraščius, kurie leidžiami Islamo Išganymo Fronto, kuris turi ryšius su Alžiro panašia fundamentalistų organi-

Iš visur apie viską

zacija, žudanti užsieniečius Alžire.

• Serbijos prezidentas Slobodan Milošević nutraukė ryšius su Bosnijos serbais, kurie atsisakė priimti tarptautinės grupės taikos planą.

• Kinija ir Taivanas pirmame aukštų valdininkų susitikime susitarė dėl žūklės teisių, nelegalių emigrantų ir lėktuvų grobimo klausimu.

• Ženevoje toliau vyksta Amerikos ir Šiaurinės Korėjos susitikimai.

• Zairo kariuomenė uždarė sieną su Ruanda, iš kurios pribėgo šimtai tūkstančių pabėgėlių. Kovos tarp skirtingų genčių jau pasirodė Ruandos kaimyninėje Burundi. Zairo vyriausybė bijo, kad kovos gali persikelti ir į jo teritoriją.

• Dviejų politikų panašūs pareiškimai. Ukrainos prez. Leonid Kučma pasakė: "Mes galėsime būti tikrai nepriklausomi tik tada, kai būsim stiprūs ekonomiškai". Kanados Quebeco premjeru noris tapti J. Parizeau pasakė: "Mes galėsime tapti stiprūs ekonomiškai tik tada, kai būsim visiškai nepriklausomi".

• Kanados RCI (Radio Canada International) ruošia-

si siųsti programas į 24 Rusijos miestus ir į Latviją, Estiją, Moldovą bei Kazachstaną. Programose bus aiškinaama, kaip įvesti demokratiją, kaip pradėti biznesą, kaip saugoti gamtą. Tai mišinys švietimo ir propagandos, pripažįsta radio stoties vadovai.

• Naujoji Ruandos valdžia, nors kalba apie amnestijas ir "užmiršimą", jau sudarė 30,000 piliečių, hutų genties žmonių, sąrašą, kurie įtariami tutsių genties žmonių žudymu. Jie būsią teisiami.

• Egipte labai sumažėjo turistų kelionės ir atvežami pinigai. Fanatiškų musulmonų skelbiami įspėjimai užsieniečiams ir svečių puldinėjimai pakenkė turizmui ne tik Egipte, bet ir Izraelyje.

• Statistikos biuras Jungtinėse Tautose skelbia, kad daugiausia šiukšlių pasaulyje "pagaminama" Amerikoje, kur kiekvienam žmogui per metus susidaro 720 kg. šiukšlių. Europoje pirmauja Suomija, po jos seka: Olandija, Norvegija, Vengrija, Britanija, Vokietija ir Prancūzija, kur žmogus per metus išmeta apie 400 kg.

Žymusis finansininkas iš Vilniaus R. Visokavičius po pranešimo Balzeko liet. kultūros muziejuje Chicagoje. Iš kairės – A. Grina, B. Jasaitienė, R. Visokavičius, S. Balzekas. Ed. Šulaičio nuotr.

BANKININKAS ROMUALDAS VISOKAVIČIUS PAS CHICAGOS LIETUVIUS

Buvęs Lietuvos Banko pirmininkas, vėliau, patekęs į valdančiosios partijos nemalonę, iš tų pareigų atleistas ir apkaltintas dideliais prasižengimais, tačiau nenuteistas, Romualdas Visokavičius, buvo atvykęs į Chicago ir čia rugpjūčio 2 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje turėjo viešą susitikimą su Chicago lietuvių. Šis dar sovietiniais laikais savo finansinę karjerą pradėjęs Pramonės ir statybos banke, prieš porą metų buvo atvykęs į Ameriką ir Teksas valstijoje turėjo progą šiek tiek pastudijuoti šio krašto ekonomiką ir finansus.

Prieš pradėdamas svečio iš Vilniaus pranešimą, rengėjų vardu kalbėjo LB Socialinių reikalų tarybos pirm. B. Jasaitienė, o tada kalbėtoją pristatė JAV lietuvių finansininkas, buvęs "Kraft International" bendrovės finansų skyriaus darbuotojas, o taip pat vieno Amerikos banko Frankfurte vadovas Antanas Grina. Šis mūsų tautietis, kuris R. Visokavičiui yra padėjęs tvarkyti finansinius reikalus, kuomet anas buvo Lietuvos Banko vadovu, be kitų gerų rekomendacijų, vilnietį pristatė kaip lito tėvą.

R. Visokavičius, kuris kalbėjo drąsiai ir aiškiai, be-

veik kaip tikras amerikietis, pažymėjo, kad jis Amerikon atvyko ne atostogauti (jis čia atvažiavo su žmona Birute, Vilniaus universiteto docente), bet norėdamas pakviesti tautiečius investuoti į Lietuvos bankus, į jos ūkį. Pasirodė, kad svečias turi konkrečių pasiūlymų, nes prieš Litimpeks banko įkūrė naują padalinį, kuris vadinasi Lituanus vardu ir jis turėtų eiti tarptautinio banko funkcijas. Dabar yra ieškomas šio naujojo banko partneris užsienyje ir tada jau bus pradėta aktyvi veikla.

Kalbėtojas ne kartą akcentavo savo nemažus sugebėjimus finansiniuose reikaluose, pasigyrė, kad jam prieš lito įvedimą pasisekė pažaboti infliaciją ir vietoje vienu metu už litą mokamų

680 talonų, numušti iki 430. Jo nuopelnais buvo sukurtas "lietuviškas" bankininkystės modelis, kuriuo nori pasinaudoti ir kitos buvusios sovietinės respublikos (jis net pakviestas į Uzbekistaną teenykštės vyriausybės konsultavimui). Jam net siūlyta pasiilkti Lietuvos Banke, o pats Lietuvos prezidentas jam sakęs, kad turėtų nekreipti dėmesio į jam keliamus kaltinimus.

R. Visokavičius atrodė esąs neblogas "salesmanas" savo planuojamam bankui. Jis pažymėjo, kad šiuo metu Lietuvoje veikia apie 25 bankai, tačiau, jo nuomone, išliks tik kokie 4-5 stabilūs bankai. Todėl kalbėtojas kvietė susidomėti tautiečius jo kuriamu tarptautiniu banku, kuris mokėsias 30%

metinių palūkanų. Šiam tarptautiniam bankui Žirmūnuose yra statomas naujas pastatas, kuris, kaip atrodo, bus pajėgus patarnauti visiems Š. Amerikos lietuviams.

Pranešimo pabaigoje būta nemaža klausimų, kuriuose mūsų tautiečiai labai skeptiškai žiūrėjo į Lietuvos bankus, tai iliustruodami gana neigiamais pavyzdžiais. Svečias nurodė, kur galima kreiptis dėl gero patarnavimo ir nudavė, kad tie nelemtieji nesusipratimai jau yra praėitis.

Užsibaigus klausimų sesijai, klausytojai buvo pakviesti prie kavutės ir čia R. Visokavičius dar turėjo progą asmeniškai pabendrauti su tautiečiais, nors sakėsi, kad yra pavargęs, nes neturėjo progos naktį išsimiegoti.

Ed. Šulaitis

POKALBIS SU DOCENTE, TECHNIKOS DAKTARE NIJOLE MANDEKYTE

Docentė, technikos daktarė Nijolė Mandekytė, liepos 13-tą dieną atvyko į Torontą pas puseserę - krikšto motiną Stasę ir Mečislovą Bušinskus. Ta proga, Stasė Bušinskienė savo rezidencijoje, liepos 24-tą dieną su-ruošė sutiktuves, pakviesdama viešnios artimus gimines gyvenančius JAV ir Kanadoje.

Pokalbio metu, daktarė Nijolė Mandekytė, dirbanti Kauno Technologijos universitete statybinių ir keramikos medžiagų tyrimų skyriuje pasakojo, kad Lietuva turi daug statybinių ir keramikos gaminių įmonių. Naujosios Akmenės cemento fabrikas gamina cementą, kalkes ir šeferį (stogams dengti). Dai-

liosios keramikos gamykla "Jiesia" Kaune, gamina indus iš kaulų porceliano ir taip pat iš molio. Daugėlių statybinių keramikos medžiagų gamykla prie Šiaulių, Dvarčionių keramikos gamykla Vilniuje ir daugelis kitų statybinių keramikos įmonių, kurios gamina plytas (plytos įeina į keramikos rūši) čerpes, drenas, koklius, grindų plyteles ir kitą. Aleksoto ir Vilniaus stiklo fabrikai gami-

na langams stiklą, butelius, stiklinius indus, mašinom langus ir kt. Ji taip pat pažymėjo, kad Lietuva šių įmonių gaminiais turi pakankamai savo gerų žaliavų, tik reikia sumoderninti gamyklas ir Lietuva galės savo gaminius eksportuoti į Vakarus, o dabartiniai gaminiai tinkami tik Rusijai ir buvusioms Sovietų S-gos respublikoms. Kadangi Lietuvos cementas yra geros kokybės, jau dabar jo daug perka Vokietija.

Lietuvoje yra labai daug užsenkančių ežerų, ir durpynų, tad šiuo metu vykdomi tyrimai kaip ir kam panaudoti juose esantį dumblą ir durpynus.

Daktarė sužavėta Kanada ir Kanadoje gyvenančių lietuvių gyvenimu pareiškė, kad reikės laiko, bet ir mes atsistosis ant kojų. Kalbėdama apie dabartinę padėtį Lietuvoje ji pareiškė, kad šiuo metu yra didinami atlyginimai, padidintos pensijos ir yra vilčių, kad gyvenimas gerės, tik reikalinga kantrybė ir didesnės visų pastangos.

E. Pranckus.

Dailiosios keramikos gamyklos "JIESIA" Kaune išdirbiniai.

LENGVATIEČIŲ DĖMESIUI!
LSK Žaibo lengvosios atletikos treniruotės vyksta, antradieniais ir ketvirtadieniais, nuo 6:30 val. vak., Forest Park School, 27000 Elinore, Ave. Euclid, Ohio ir trečiadieniais nuo 6:30 val. vak., Cuyahoga Community College, Western Campus, West Pleasant Valley Rd. prie York Rd., Parma, Ohio.

Papildomos treniruotės vyks ir šeštadieniais. Vieta ir laikas bus pranešta savaitės bėgyje vykdomų treniruočių metu.

Gali būti papildomos treniruotės vykdomos ir kitomis savaitės dienomis, pagal atskirą susitarimą.

Kviečiami prisijungti ir nauji nariai, ypač vaikai. Pageidautina treniruotes lankyti bent 2 kartus į savaitę, jei yra galimybė.

Dėl papildomų informacijų galima kreiptis į Algirdą Bielskų 486-0889, Eglę Laniauskienę 731-7464 ar Liuse Tamošiūnienę 230-0860.

LSK Žaibas ruošiasi dalyvauti 1994 m. Š. Amerikos baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybėse, rugsėjo 10 & 11 d.d., Burlington, Ont., Kanadoje.

Išlaikykime Clevelando lietuvių sportinį gyvenimą gyvą!
LSK Žaibas

VILTIES DOVANA

Pagalbos siuntinių Agentūra VILTIS su džiaugsmu praneša, kad pradeda naują programą - VILTIES DOVANA. Tai asmeninių pagalbos siuntinių organizavimas labai sunkiai pragyvenančioms Lietuvos šeimoms ar vienišioms asmenims. Šią VILTIES DOVANOS programą organizuojame kartu su Vilniaus Arkikatedros Religiniu centru, kuriam vadovaujant buvo atrinktos šeimos, gyvenančios labai sunkiose buitinėse sąlygose. Per šią naują programą kiekvienas galės nusiųsti VILTIES DOVANĄ vargstančiai šeimai. Aukotojas galės asmeniškai pasirinkti Lietuvos šeimą iš sąrašo, kurį patvirtino Lietuvos Katalikų parapijos, kas įrodo, kad tikrai tie žmonės gyvena žemiau skurdo ribos. Aukotojas apie pasirinktą šeimą gaus trumpus biografinius duomenis - kiek vaikų jie turi, kokios pagalbos jiems labiausiai reikia ir panašiai.

Siuntėjas gaus standartinę VILTIES DOVANOS dėžę iš siuntinių agentūros VILTIS. Siuntėjas savo pasirinktai šeimai gali siųsti įvairius labdaros daiktus. Tai gali būti negendantys maisto produktai, drabužiai (nauji ar truputi nešioti, bet dar geros kokybės) įvairūs tualetų reikmenys, medikamentai, tokie kaip aspirinas, vaistai nuo skrandžio, vitaminai. Kad žmonėms būtų lengviau išrinkti ką siųsti, mes esame paruošę labiausiai

reikalingų Lietuvos žmonėms daiktų sąrašą, kurį norintys galės gauti. Jeigu siuntėjas nori, tai prie paketo gali pridėti ir laišką ar paguodos atvirutę savo gavėjui. Dėžės svoris yra neribojamas.

VILTIES DOVANOS labdaros paketus galima pristatyti į siuntinių agentūros Viltis įstaigą Bostone, MA arba atnešti į mūsų siuntinių surinkimo punktus pagal atvykimo tvarkaraštį ir laiką. Kad padėti mums padengti siuntinių persiuntimo ir pristatymo Lietuvoje išlaidas, vienos VILTIES DOVANOS dėžės nusiuntimo kaina yra \$15.

Per VILTIES Pagalbos Siuntinių agentūros naują programą - VILTIES DOVANA - kiekvienas tiesioginiu ir asmeniniu būdu galės padėti vargstančioms Lietuvos šeimoms šiuo sunkiu laikotarpiu. Visi VILTIES DOVANOS siuntiniai suteiks džiaugsmo ir vilties jūsų pasirinktų šeimų namams.

Dėl visos smulkesnės informacijos prašome kreiptis į pagalbos siuntinių agentūrą VILTIS adresu:

368 West Broadway,
Boston, MA 02127,
Telefonas: (617) 269-4455.

★★★★★

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Pasiteiraukite apie
atpigintus bilietus spalio mėn.

RYGA, VARTAI Į PABALTIJĄ

SUPAŽINDINAM SU ATA'S TAUPIAUSIOM
SKRYDŽIŲ KAINOM Į PABALTIJĄ

Ar Jūs skrendate biznio reikalais, ar pasimatyti su giminėmis Pabaltyje, Jūs nenorite gaišti laiką persėdami Maskvoje ar Frankfurte. Norite nukeliauti kuo greičiau, be reikalo neišleidžiant dar daugiau pinigų. ATA's iš New Yorko į Rygą yra greičiausias kelias. ATA paruošė jums pigiausią ir maloniausią kelionę, kurią Jūs tikrai užsipelnėt. Į vieną pusę kainos iš New Yorko ne aukštesnės kaip \$429, ir žemos - iki \$279 spalio mėn., ATA yra vienas iš geriausių pasirinkimų tarp aukštų kainų skrydžių kampanijų.

PATOGŲ PERSĖDIMAI JAV

Naudokitės ekonomiškais ATA's skrydžiais į Rygą iš JAV miestų. Pasirinkite patogius TWA skrydžius, kurie sujungia New Yorko ATA's su Ryga.

SKAMBINKIT JŪSŲ
KELIONIŲ AGENTUI
ARBA ATA:

800-382-5892.

iš
NEW YORKO

Savaitės dienomis

\$399

Į vieną pusę
Keliant nuo 6/1 iki 9/30

Savaitgaliais

\$429

Į vieną pusę
Keliant nuo 6/1 iki 9/30

Studentams

\$349

Į vieną pusę, savaitės dienomis
Keliant nuo 6/1 iki 9/30

Išskrendant iš	Savaitgalį	Savaitės dienomis
ATLANTA	\$561	\$531
BALTIMORE	\$520	\$490
BOSTON	\$429	\$399
†CHICAGO	\$484	\$454
CLEVELAND	\$520	\$490
DALLAS	\$579	\$549
DETROIT	\$524	\$494
HOUSTON	\$579	\$549
†LOS ANGELES	\$547	\$517
MIAMI	\$569	\$539
MINNEAPOLIS	\$479	\$449
NEW ORLEANS	\$569	\$539
PHILADELPHIA	\$474	\$444
PHOENIX	\$547	\$517
PITTSBURGH	\$479	\$449
SAN ANTONIO	\$579	\$549
SAN DIEGO	\$547	\$517
†SAN FRANCISCO	\$547	\$517
SALT LAKE CITY	\$547	\$517
SEATTLE	\$549	\$519
WASHINGTON D.C.	\$520	\$490

Visos kainos yra nustatytos perkant skrydžius į abu galus
† Per ATA.
Visi kiti miestai per TWA sujungti su New Yorku, tęsiant į Rygą per ATA.

ATA

American Trans Air

Bilietai turi būti nupirkti 7 dienas prieš išskrendant. Taip pat yra šiek tiek brangesni bilietai turintys mažiau sąvaržymų. Valstybiniai mokesčiai \$32.95 sumokami atsiimant bilietus. Studentų amžius nuo 18 iki 26m., parodant mokyklos I.D. ATA suteikia patarnavimus į Rygą iki Spalio 30, 1994.

CLEVELANDE ir apylinkėse

ANTROJO ŠIMTMEČIO PRADŽIA

Rugsėjo 25 d., sekmadienį, Clevelando Šv. Jurgio parapija oficialiai pradės jos šimtmečio sukakties minėjimus. Vyskupas Edward Pevec 10:30 val. aukos Mišias ir pasakys pamokslą. Klebonas kun. Juozas Bacevičius kviečia visus į šias svarbias iškilmes prisiminti Tikėjimą ir Pasiuokojimą tų, kurie prieš mus davė pradžia, kad mes galėtume pradėti antrąjį šimtmetį tarnavimo Clevelando lietuviams ir visiems, kurie pas mus ateina. *Ger.J.*

PATARIMAS VAIRUOTOJAMS

Vasarą pravartu vyresniesiems pakartoti savo automobilio vairavimo sugebėjimus. AARP (American As-

sociation of Retired Persons) įvairiose Ohio Šiaurės-rytų vietovėse rengia seminarus – "The 55 Alive / Mature Driving". Seminarai susideda iš dviejų 4 valandų sesijų per dvi dienas. Juos gali lankyti visi leidimus turintieji vairuotojai, 50 m. arba vyresni. Programoje yra rodamos skaidrės ir diskutuojama vairavimo technika. Dalyviai neturės vairuoti arba laikyti egzaminus. Dalyviams išklaususiems abi sesijas bus išduodami pažymėjimai, kurie vėliau gal padės gauti nuolaidas nuo auto draudimo kainų.

Seminaro kaina \$8 asmeniui. Reikia iš anksto registruotis, tačiau neprivaloma būti AARP nariu. Informacijai ir registracijai skambinkite tel.: 1-277-6150. *Ger.J.*

atlanta IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629
Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND
SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK,
DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE,
PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje. Skubiems siuntiniams: AIR CARGO Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamo iškvietimus.

Persiunčiame pinigų doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Clevelando skyriaus tel.: 481-0011
639 East 185 th Street • Cleveland, OH
Iš anksto susitarus, paskambinant į
Atlantos Clevelando skyrių, Jūsų namuose
galime paruošti ir priimti siuntinius į Lietuvą.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185 th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

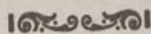
Pirmadienio – ketvirtadienio	9:00 – 4:00
Penktadienį	9:00 – 6:00
Šeštadienį	9:00 – 2:00

Telefonas 529-3059

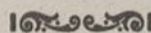
Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

TAUPA bus uždaryta
Rugsėjo 3, 4 ir 5 d.d.
Darbo dienos Savaitgalį.

PARENGIMAI

1994 M.

• RUGSĖJO 18 d. Virginijos Bruožytės-Muliolienės koncertas. Rengia skautininkų draugovė ir Dievo Motinos parapija.

• RUGSĖJO 25 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties iškilmių atidarymo šventė. Šv. Mišias celebruos vyskupas Edward Pevec Mišios 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

• SPALIO 1 d. Pabaltijiečių vakaras. Rengia Clev. Pabaltijiečių komitetas (Lietuviai, latviai ir estai.)

APARTMENT FOR RENT

LAKE SHORE –185 St. Area
Modern, large 1 bedroom,
appliances, Air cond. Garage
included. Quiet bldg. No pets.
Lease. \$325 Call 338-3205

• SPALIO 8 d. Los Angeles vyrų kvarteto koncertas Rengia vyr. skaučių Židinys.

• LAPKRIČIO 13 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 – 3:30 p.p.

• LAPKRIČIO 19 d. L.K. Ramovės Lietuvos Kariuomenės Atkūrimo Minėjimas

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje pradž. 9:30 v.v.

1995 M.

• KOVO 5 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties šventės tęsinys šv. Mišias celebruoja vyskupas James Quinn 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

• BIRŽELIO 4 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties iškilmių uždarymas. Šv. Mišias celebruoja vyskupas Anthony Pilla 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.
sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

PASKUTINĖ JO GYVENIMO KELIONĖ

Kapitonas L. Kublickas iškeliavo amžinybėn
Edvardas Šulaitis

Jūrų kapitonas Lionginas Kublickas, kuris 1951 m. žvejų laivu pabėgo iš okupuotos Lietuvos į Švediją, o 1952 m. atvyko į JAV, baigė savo neramią kelionę šio gyvenimo jūroje rugpjūčio 4 d. ir atsigulė amžinam poilsiui rugpjūčio 8 d. šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje. Velionis kartu su kitais dviem likimo draugais – Juozu Grišmanausku ir Edmundu Paulausku nustebimo pasaulį savo sensacingu pabėgimu iš komunistinės priespaudos. Jų kelionė į laisvę buvo atžymėta anglų kalba išleistoje pieštinėje ir žodinėje pabėgimo istorijoje – "Voyage to Freedom", o lietuviškai – stambokoje L. Kublicko ir J. Grišmanausko knygoje "Tolimieji kvadratai" (išl. 1952 m. J. Kapočiaus Bostone).

L. Kublickas gyveno Chicagos vakaruose esančiame Wheaton miestelyje. Paskutiniu metu gana sunkiai sirgo, o prieš tai dirbo elektriku Brown & Root bendrovėje Naperville, IL. Jis buvo pašarvotas Petkaus laidotuvių koplyčioje, iš kurios rugpjūčio 8 d. buvo atlydėtas į Švč. Marijos Gimimo bažnyčią Chicagos Marquette Parke, o tada nedidelė vilkstinė automobilių jį palydėjo į šv. Kazimiero kapines, kur buvo supiltas dar vienas kapas šioje gausiausioje pasaulyje mirusių lietuvių kolonijoje.

Reikia pažymėti, kad L. Kublickas rūpinosi laidotuvių savo likimo draugo Juozo Grišmanausko, kuris buvo palaidotas 1983 m. liepos 18 d. J. Grišmanauskas gyveno vienišas Cicero mieste prie Chicagos ir iškeliavo amžinybėn sulaukęs tik 55 metų amžiaus. Pats L. Kublickas mirė dešimčiai metų vyresnis (buvo gimęs 1929 m. kovo 15 d., Budrėnų km., Zarasų apskrityje), Chicagoje dar tebegyvena trečiasis likimo draugas – Edmundas Paulauskas, kuris serga ir yra prisiglaudęs dr. Jono Adomavičiaus sodyboje.

Šie trys vyrai nesireiškė

lietuviškoje veikloje, buvo gerokai užsidarę. Kuomet 1952 m. atvyko į JAV, jie aplankė apie 50 lietuviškų kolonijų, kalbėjo apie priespaudą ir vargą tėvynėje. Tačiau vėliau jų globotojai net nepasistengė sutvarkyti jų emigracijos reiklų. Reikėjo patiems stipriai kibti į gyvenimą ir, atrodo, turėti nemažą nusivylimų. Be to, kaip atrodė, graužėsi, kad negali pasimatyti su artimaisiais. Kaip žinoma, jie visi trys už pabėgimą buvo už akių nuteisti mirties bausme.

Kuomet tuometinis Lietuvos premjeras Gediminas Vagnorius 1991 m. buvo atvykęs į Chicago ir čia dalyvavo VLIKO seime, teko L. Kublicką sutikti ir kartu pasikalbėti su žymiuoju svečiu iš Lietuvos. L. Kublickui buvo įdomu sužinoti, ar jam panaikintas mirties nuosprendis ir ar grįžus aplankyti Lietuvą, neturės nemalonumų. Atrodo, kad jam buvo duotas užtikrinimas dėl saugumo grįžti į tėvynę. Tačiau dėl užklupusios ligos, jis nespėjo tai padaryti ir negalėjo aplankyti jau seniai nematytos dar tebegyvos motinos. Lietuvoje dar tebegyvena ir mirusio brolio Alfredo vaikai Rolandas ir Indra su šeima. Velionis Amerikoje buvo vedęs lenkų kilmės amerikietę Krystyną, kuri rūpinosi laidotuvių.

Neseniai buvo išleista L. Kublicko ir J. Grišmanausko sensacingo pabėgimo iš Lietuvos knygos "Tolimieji kvadratai" antroji laida. Jos daugumą tiražo norima išplatinti Lietuvoje, kad tautiečiai tėvynėje galėtų sužinoti apie drąsiojo jūrų kapitono Liongino Kublicko ir jo bendražygių pastangas ištrūkti iš komunistų vergijos. Nors pats L. Kublickas nespėjo grįžti į tėvynę, tačiau dabar bent į ją grįžta aukščiau minėtoji knyga. O pačiam mielam Lionginui reikia išreikšti palinkėjimą, kad jam būtų lengva šio svetingo krašto žemėlį!

A.A. HENRIKUI BITĖNUI

apleidus šį pasaulį, nuoširdžią ir gilią užuojautą reiškiamo žmonai ir sūnums ALGIUI, VITUI, RIMUI ir ARŪNUI su šeimomis, ir visiems giminėms ir artimiesiems.

*Aldona ir Klaus Pintsch
Giedrė ir Jonas Stankūnai*

Rezistento A.VOKIETAIČIO mirtis

Rugpjūčio 14 d. Moraga, CA mieste numirė, šį pavasarį 85 metus amžiaus sulaukęs, žymus Lietuvos rezistentas, dr. Algirdas Vokietaitis. Vokiečių okupacijos metu A. Vokietaitis su pagrindžio uždaviniais kelis kartus buvo sėkmingai nuvykęs į Švediją. Karui baigiantis, buvo vokiečių suimtas ir kalinamas. 1983 paruošė ir išleido rezistencinės veiklos 400 psl. knygą, "Laisvės besiekiant". Savo rezistencinę veiklą bu-

laus gyvenimo paskutiniu metu Lietuvoje buvo Kūno kultūros rūmų direktorium. Fizinio auklėjimo pedagogikoje darbavosi ir atvykęs į Ameriką.

Paskutinio dešimtmečio bėgyje A. Vokietaitį slėgė sveikatos negalavimai. Gyveno San Francisco apylinkėje savo sesers, Gražinos Amonienės, slaugomas ir prižiūrimas.

Velioniui visą laiką rūpėjo Lietuvos reikalai, jo cre-

pogrindininkų posėdį, kuriame buvo patirta, kad kelionei į Švediją parinktas kandidatas to uždavinio atsisako. Ten pat, posėdyje uždaviniui atlikti pasisiūlė Algirdas Vokietaitis...

A. Vokietaičio žygiai, kančios ir darbai šioje planetoje pasibaigė. Liūdėdami, pagarbiai sakome: Requiem mūsų laisvės kovotojui. Jo pelenai ilsėsės Lietuvos žemėje.

Antanas Dundzila

Viena iš paskutinių A. Vokietaičio nuotraukų 1994-III-26. Kartu A. Vokietaičio sesuo Gražina Amonienė ir Antanas Dundzila.

vo sukaupęs Lietuvos laisvės kovotojų eilėse.

Kilęs iš žymios Lietuvos veikėjų Vokietaičių šeimos, A. Vokietaitis buvo pasirinkęs fizinio auklėjimo profesionalo profesiją, iš tos srities turėjo įsigijęs net mokslo daktaro laipsnį. Savo lega-

do buvo jo dažnai kartojami, Vaižganto pasakyti žodžiai: "Aš mylėjau Lietuvą, nes tai mano Tėvynė, mano gyvybė, mano džiaugsmas ir pasididžiavimas... Laisvė tai siela, kuri gaivina mano Tėvynę..."

Šiandieną galima tik įsivaizduoti tą slaptą 1943 metų

Profesoriui ALGIRDUI VOKIETAIČIUI

mirus, gilią užuojautą jo seseriai ir broliui reiškia buvusios Kūno kultūros katedros studentės:

*Genovaitė Breichmanienė
Stasė Fledžinskienė
Sofija Pempienė
Alė Skirmantienė ir jų šeimos*

REIKALINGAS

energingas, patikimas asmuo, legalus Amerikos gyventojas, gyvulių ligoninės darbas. Valymui ligoninės patalpų, lauko darbams, mažiems pataisymams. Atlyginimas sutartus, galimybė gyventi šeimoj. Kreiptis: Dr. Bložė St. Francis Animal Hospital Strongsville Ohio

tel. (216) 234-7773

A JOURNAL OF BALTIC TRADITION: Myths, Folklore, Runes, Seasonal Celebrations, Spirituality. \$10 US / 4 issues: Cheque or M.O. made payable to: Romuva / Canada P.O. Box 232, Stn. "D", Etobicoke, Ontario M9A 4X2 Canada.

TRANSPAK MAISTO SIUNTINIAI

Talpintuvai į Lietuvą siunčiami kas savaitę.

Skubiems siuntiniams – AIR CARGO

Pinigai pervedami doleriais

Maisto siuntiniai, nuo \$39 – iki \$98.

RŪTA DEGUTIENĖ 216 943-4662

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK Dirbame nuo 1987

2638 W. 69th Street CHICAGO, IL 60629 Chicagos tel. 312 436-7772
Populiariausias dienraštis Lietuvoje – "Lietuvos Rytas", metams \$149 oru.